

• UNDER DANNEBROG.

STUDENTERFORENINGENS SELSKABSLOKALER

VESTRE BOULEVARD 6

anbefales til Afholdelse af enhver Festivitet, 3 Sal. Indtil 500 Couverts kan dækkes i samme Sal. Baller, Karnevaller indtil 1400 Deltagere. De nyindrettede elegante Lokaler i Stueetagen særligt egnede til Familiefester, mindre Møder og lignende, bringes i Erindring. Moderate Priser. Forlang Tilbud og bese Lokalerne.

Erbødigt

SVEND A. JØRGENSEN

Telefon Central 10157.

Handvarks Aktiebolag

Degerfors (Sverige)

Fremstiller alle Sorter Siemens Martin Staal & Jern af fineste Kvalitet.

SPECIALITETER: KEDEL- & SKIBSBYGNINGSMATERIALE TIL KRIGSSKIBE

Repræsentanter:

V. LØWENER VESTERBROGADE 9 B — KØBENHAVN B.
TELEF. C. 7885. TELEGR.-ADR.: STAALLØWENER.

KRIGSMATERIEL

KANONER TIL SØ
OG LANDFORSVAR,
PANSERPLADER,
PROJEKTILER.

Bofors

LUFTBEHOLDERE
TIL TORPEDOER M.M.

ALLE SLAGS
SMEDEGODS OG
STAALSTØBEGODS

A.-B. BOFORS. BOFORS.

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN (SVERIGE)

PRIMA KOLDTRUKNE SØMLØSE RØR AF JERN OG STAAL
TIL DAMPKEDLER FOR KRIGSSKIBE, TIL BYGNING AF FLYVEMASKINER OG TIL
FLYVEMASKINAKSLER MED ca. 110 kg. pr. mm² BRUDSTYRKE

REPRÆSENTANTER: V. LØWENER
TELEFON C. 7885. TELEGRAM-ADRESSE: STAALLØWENER.
VESTERBROGADE 9 B. KØBENHAVN V.

Aktieselskabet

BOFORS' NOBELKRUT, Bofors

Fabrikata:

Nitroglycerin- og Nitrocellulosekrudt.

Nitrocellulose for Krudt og Dynamit.

Trinitrotoluol, Sprængladninger af Trinitrotoluol.

Perkussionstændhætter, Knaldsignaler, Dynamit
m. m.

Jacob Holm & Sønners Fabriker A/S

Reberbanegade 3. Københavns S.

Telegr.: Holmssønner. **Tougværk** Telefon 1611 9117

Brødrene Henze, Bragesgade 8. L.

Nagler — Bolte — Møtriker m. m. Leverandør til Orlogsværftet.

J. S. V. WEILBACH

Grundl. 1755. Kgl. Hoflever.

Niels Juelsg. 6. - Tlf. 1200

Reglementerede Flag og Vimpler.

Leverandør af Marineforeningens Flag og Dekorationsflag.

Henrik Olsens Efterf.

M Soli- **Ø** Stil- **B** HANS **L** St. Kon- **E** Palæ **R**
de fulde BAY gensg. 69 1869

For Foreningens Medlemmer rimelige Betalingsvilkår og særl. Rabat f. Kontant.

E. DAHL

BOGHOLDER OG REVISOR LOMBARDIGADE 24

Konserverfabriken „DANICA“ ved Cornélius Stau
Kronprinsessegade 14

Fineste Fabrikat af Grønt- og Kød-Konserver.

Provierterede „Danmarks-Ekspeditionen“, „Kaptajn Mikkelsen“, „Kaptajn Kock“
samt flere andre arktiske og videnskabelige Ekspeditioner. Leverand. t. Marine.

Aug. Olsen Thrane & Co.

Pølsefabrik — Fedeverar en gros.

Mitchellsgade 11

Tlf. 9738 — 9739 — 2795 (Omstilling til samtlige Afdelinger)

Tlf. Nora 5032.

E. Christensen

Tlf. Nora 5032.

Blomster — Kurve — Buketter — Dekorationer

Kranse — Kistepynt.

Nørrebrogade 14.

Leverandør til Marineforeningen.

Nørrebrogade 14.

— — — — — Ordre til Provsinen.

THEO KOCH & CO.

Fredericiagade 15.

Havariagenter.

Etableret 1871.

Brand- & Tyveri-Forsikring.

Leverandør af Dæk- og Maskinstores.

Telegr.-Adr.: Theokoch.

Telef. Central 23 92 & 10 492.

Bj. Aagaard og G. Christoffersen

Skibskonsulenter

Amaliegade 41.

Telef. Central 11450

Bogbinder

Harry Fløjstrup

Nørrevoldgade 78

Oscar Johansen.

Glarimester & Forgylder.

Overgaden N. Vandet 25. - Tlf. Amager 6937 x.

Alt Bygningsarbejde udføres.

Leverandør til Orlogsværftet.

P. Andreasens Skotøjsforretning

Hellerupvej 43 A.

Telefon Helrup 1551

FJÄDRAR

av alla slag
tillverkas af

Aktiebolaget Svenska Spiralfabriken

Fridhemsgatan 17 - Stockholm.

Telefoner:

Kungsh. 33 801 - Kungsh. 5045.

Telegr.-Adr. „Spiralfabriken“.

F. E. WEBER & SØNNER

Kgl. Hof Forgyldere

St. Kongensg. 36-38. Tlf. Palæ 826.

Forgylder Møbler — Spejle
Trælysekroner og Lampetter.

Specialitet: Indramning og Restaurering af
gamle Kobberstik og Malerier.

P. KRAGH

JUVELER OG GULDSMED

FREDERIKSBERGGADE 23.

TELF. BYEN 2224.

Korn og Foderstoffer

Amagers billigste Hønsfoder

Johan Jakobsen,
Armeniensvej 25.

S. MØLLER GARP

Ordrup Jagtvej 6. Telef. Ordrup 192.

Wilh. Christiansens Vine.

Madeira, Cossart, Gordon à 3,40 pr. 1/1 Fl.

I. D. Beauvais Conserves

særlig anbefales Helleflynder à 90 Ø 1/2 kg
Cigarer, Cerutter fra N. Tørring, Odense

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN.

REDAKTØR: AXEL JUEL

16. AARGANG 1929.	BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR St. Strandstræde 9 ^a , KØBENHAVN K. Telefon Palæ 2886.	ANNONCE-EXPEDITION: Griffenfeldtsgade 13, København N. Telefon: Nora 5047.	HÆFTE III MARTS
----------------------	--	--	--------------------

FBA ORLOGSMARINEN

Olfert Fischers Mindedag.

Hundredeaars-Dagen for Søhelten *Alfert Fischers* Død, 18. Februar, blev af Flaaden højtideligholdt paa enkel og smuk Maade:

Paa Søheltens Grav paa den reformerte Kirkegaard nedlagdes — medens Kirkens Klokker ringede — prægtige signerede Kranse fra Marineministeriet, ved Forsvarsministerens Adjutant, Kaptajnløjtnant *Hempe-Jørgensen*, fra Søofficersforeningen, ved Formanden, Kommandørkaptajn *Gad*, fra Søløjtnantsselskabet, ved Formanden, Kaptajnløjtnant *Heiberg*, og fra Dæksofficersforeningen, ved Artillerimestrene *A. Wrem* og *C. Christensen*.

Senere paa Dagen nedlagdes af Viceadmiral *Andrup* endnu en Krans fra danske Søofficerer.

Gravens gule Sandstens-Monument, som i sin Tid er opsat af Søofficersforeningen og Søløjtnantsselskabet bærer øverst en Medaillon med Søheltens Portræt og derunder en Fremstilling af Skærtorsdagslaget med Indskriften: „*Kongedybet 2. April 1801*“, og midt paa Stenen læses: „*Olfert Fischer, Københavns heltmodige Forsvarer til Minde*“.

***

Kaptajnløjtnant O. C. Hammer.

En Livsskildring.

Kommandør *Hammer* har paa Hagerups Forlag udgivet en smuk og interessant Skildring af sin Fader, Kaptajnløjtnant *Hammers* begivenhedsrige Levnedsløb. Særlig Interesse knytter sig til Kaptajnløjtnant *Hammers* berømte Forsvar af vore Vesterhavsoer i begge de slesvigske Krige, hvor den modige og handlekraftige Mand med det ringe Materiale, han havde til sin Raadighed, ydede en ypperlig Indsats for sit Land.

***

I Slutningen af April Maaned skal der afholdes *Adgangsprøve til Flaadens Dæksofficersselevskole*, der uddanner unge Mænd til Dæksofficersassistenter.

Indtil 10 unge Mennesker, der maa være født i 1912, 1913 eller 1914, kan blive antaget som Lærlinge.

Ansøgninger maa være indsendt til Skolen inden 6te April.

De, der indstiller sig til Adgangsprøven, hvortil Fordringerne er omtrent svarende til Aarsprøven i Folkeskolens 7de Klasse, maa være sunde og have en fejlfri Legemsbygning samt god Synsstyrke, Farvesans og Hørelse.

Ved Henvendelse til Skolen, Overgaden oven Vandet 62, København K., gives Oplysninger samt Skema til Ansøgning.

***

Inspektionsskibet *Islands Falk*, der hidtil har været anvendt som Inspektionsskib ved Grønland og Island, skal til Sommer stationeres i danske Farvande og Nordsøen.

***

Inspektionsskibet *Beskytteren*, der har haft Station ved Færøerne siden September ifjor, vender hjem hen i Maj og skal til Sommer anvendes som Luftdepotskib under Flyvevæsenet.

***

Lodsbogholder ved Københavns Lodseri, *J. M. Jensen*, er udnævnt til Lodskaptajn fra den 1ste April.

***

Fyrinspektionsskibet *Argus* har taget Station ved Esbjerg for at vejlede Eksportbaadene under den vanskelige Issituation ved denne vigtige Udførselshavn.

Fra fremmede Mariner.

Frankrig.

Ligesom i de fleste andre Lande har man ogsaa i Frankrig taget Spørgsmaalet op om Flyvevæsenets Stilling inden for Forsvaret; men det er her sket senere end f. Eks. i England, Italien og Sverige, idet der først den 2. Oktober i Fjor er blevet vedtaget en Lov omhandlende dette Spørgsmaal; Loven gaar i Hovedsagen ud paa følgende:

Der oprettes et Luftministerium, der har kontrolerende og bestemmende Myndighed over de — allerede eksisterende — Kontorer og Afdelinger i Marineministeriet, Krigsministeriet og Handelsministeriet, hvorunder de respektive Ministeriers Flyvevæsen sorterer.

Saaledes vil Kontorer, Afdelinger, Skoler m. m. samt det hertil hørende administrerende Personel og Budgetspørgsmaal direkte ligge under Luftministeriets Kontrol. Det flyvende Materiel er udelukkende underlagt dette Ministerium ligesom ogsaa alle Bygninger, Værksteder og Landingspladser med Undtagelse af saadanne, som hører til et Orlogsværft.

Af andre almindelige Bestemmelser skal særlig nævnes:

Budgetterne lægges af Luftministeret efter Forhandling med henholdsvis Marineministeriet, Krigsministeriet og Handelsministeriet.

Indkøb og Anskaffelse af Luftfartøjer, Benzin- og Oliebeholdninger m. m. paahviler udelukkende Luftministeriet.

Luftministeriet stiller det nødvendige Materiel til Disposition for de 3 andre Ministerier til taktisk Øvelse, til Samarbejde med Hær og Flaade og til samlede, kombinerede Øvelser.

Regler om Udveksling af Personel vil senere blive fastsat.

Luftvaabnets Mobilisering paahviler udelukkende Luftministeriet.

Man mener, at en saadan Ordning vil have sin Fordel i en Forenkling og Besparelse i Administration, Uddannelse, Forsøg m. m.

Frankrig har saaledes ikke turdet tage Skridtet fuldt ud til Indførelse af et selvstændigt Luftvaaben — den her skitserede Ordning maa nærmest betragtes som en Mellemting, et Kompromis; men om dette er en heldig Løsning, maa Fremtiden vise.

Skibsfarten hjemme og ude.

De sidste Søsætninger fra danske Værfter.

Det Forenede Dampskibsselskabs tredie Motorskib til Esbjerg-Parkeston Ruten er sidst i Januar sat i Vandet i Helsingør. Skibet, hvis Navn er „Esbjerg“, er Søsterskib til „Jylland“ i Størrelse, Indretning og Udstyr, men siden „Jylland“ for et Par Aar siden søsattes, er B. og W.-Motorerne forbedret. Dieselmaskinerne er af nyeste Type med „Trykforstøvning“, der første Gang anvendtes i Motorskibet „C. F. Tietgen“. „Esbjerg“ ventes i Fart ca. 1. April.

Fra Odense Staalskibsværft er søsat et Motorskib til Norge paa ca. 9250 Dødvægt Tons, det fik Navnet „Abraham Lincoln“. I Skibet skal indstalleres Burmeister og Wains Motorer paa 5600 ind. HK., og Afleveringen skal finde Sted midt i April. Paa den ledige Bedding blev Kølen lagt til et Motorskib paa 8300 Tons, der bygges til et norsk Rederi.

Burmeister og Wains Værft har søsat et Passager- og Fragtskib til Finland paa 1400 Dødvægt Tons med Plads til 90 Passagerer paa første og 60 paa tredie Klasse. Skibet faar en 3-Gangs Dampmaskine med 2500 ind. HK., det fik Navnet „Ilmatar“.

Nyt Dampskibsselskab.

Med Hovedkontor i Korsør er stiftet et nyt Dampskibsselskab „Aktiv“ med Aktiekapital 360,000 Kr. Det nystiftede Rederi har købt og overtaget Damperen „Skinfaxe“, der er omdøbt til „Aktiv“. Damperen, der tidligere „Rask“, er bygget paa Burmeister og Wains Værft i 1918 og laster 2500 Dødvægt.

**

Udvidelser af Flaaden.

Rederiet „Norden“, som i de senere Aar har fornyet sin Flaade med Motorskibe, vil nu yderligere udvide sin Flaade. Man har solgt to ældre Dampere „Nordkap“ og „Nordhavet“ bygget i 1896 og 1898.

Til Erstatning bygges nu et Motorskib paa 8000 Dødvægt Tons i Nakskov, der skal leveres i Maj, og der skal yderligere bygges to Motorskibe paa 8000 Dødvægt Tons. Derefter vil Flaaden bestaa af 15 store Skibe, hvoraf de 6 er Motorskibe.

**

Verdensskibsbygningen.

I Aaret 1928 søsattes der i hele Verden 869 Skibe med ca. 2,7 Millioner Brutto Tons, og der søsattes flere Motorskibstons end Dampskibstons. Som Nr. 1 staar Storbritannien med 1.445,920 Tons, derefter Tyskland med 376,416 Tons, Holland 166,754 Tons og Danmark 138,712 Tons.

Af Motorskib søsattes ialt 1.183,229 Tons, heraf i Storbritannien 427,916 Tons, Tyskland 177,338 Tons og som Nr. 3 Danmark med 133,768. Smukkere Position kan vort Land næppe have.

Af Sejlskibe søsattes ikke mange, fra regnet Amerika, søsattes kun 20 Sejlskibe i hele Verden.

**

Dansk Skibsfart paa Marokko.

Der ankom til Marokko ifjor 81 danske Skibe med 132,000 Br. Tons, og sammenlignet med de foregaaende Aar har Stigningen været betydelig. Til den ny store Havn Casablanca ankom ialt 2258 Skibe af alle Nationer, og foruden de ovennævnte danske Skibe ankom 61 norske med 115,000 Tons, 38 svenske med 64,000 Tons og 3 finske Skibe med 10,000 Tons.

Dansk Vestindien.

1666—1917.

De dansk-vestindiske Øers Historie, der hidtil kun har været spredt og ufyldstgørende fremstillet, foreligger nu grundig belyst og samlet i et stateligt og omfattende Værk, som vore Koloniers, vort Kapervæsen og vor Storskibsfarts Historiker, Hr. Kay Larsen, har udarbejdet og udgivet med Støtte af Carlsbergfondet, Østasiatisk Kompagni m. fl.

Det rigt illustrerede Værk giver en samtidig omhyggelig detailleret og højst interessant og læseværdig Skildring af de dansk-vestindiske Øer og alt, hvad der vedrører dem gennem Tiderne, lige fra Christoffer Columbus i 1493 gav de tildels ubeboede Øer Navnet „Las Virgines“, Jomfruøerne, og til de i 1917 fik Navnet „The Virgin Islands of the United States of Amerika“, efter at den danske Guvernør, Kommandør Konow den 31. Marts havde overdraget Øerne til den fremtidige amerikanske Guvernør.

Et stort og betydningsfuldt Værk i Danmarks Historiskskrivning er hermed skabt og anbefales paa det bedste til alle, der nærer Interesse for dette ejendommelige og farverige Afsnit af vort Fædrelands Saga.

De militære Sagkyndiges Bemærkninger til „Forslag til Lov om Rigets Forsvar“,

fremsat i Folketinget den 9. November 1928

II

Ved Kaptajnløjtnant E. M. Dahl.

I Fortsættelse af og i nær Tilknytning til min Artikel i „Under Dannebrog“s Januar Hefte skal der i det følgende gøres Rede for de Bemærkninger, som de militære Sagkyndige — for Hæren *Chefen for Generalkommandoen og Chefen for Generalstaben* og for Flaaden *Viceadmiralen og Chefen for Marinestaben* — har fremsat vedrørende den i Regeringsforslaget planlagte Omordning af henholdsvis *Kystdefensionen, Luftvaabnet og Hæren*, for at det herigenem kan blive muligt at danne sig et Skøn over Hovedlinjerne i det samlede Regeringsforslag og over de Sagkyndiges Bemærkninger hertil.

KYSTDEFENSIONEN.

I Regeringsforslagets § 197 opføres *Kystdefensionen* under *Søværnets Hovedbestanddele*: Flaadekommandoen med Marinestaben, Kystflaaden, Kystdefensionen etc.

Hver Gang en ny Forsvarslov har været under Udarbejdelse, sidst i 1922, har der været Tale om at overflytte Søbefæstningen til Søværnet, idet man fra mange Sider har gjort gældende, at den rettelig hørte hjemme der. Man henviste til Lande som Sverige og til Dels Tyskland og Frankrig, men det var som om hverken Hæren eller Flaaden vilde tage det afgørende Skridt. Lige fra Søbefæstningens Oprindelse har Personellet og dettes Uddannelse her i Danmark været underlagt Hæren og dannet den Del af Artilleriet, der benævnedes Kystartilleriet.

I Loven af 1922 anføres saaledes, at *Kystartilleriet* med tilhørende *Værker, Materiel* m. m. hører til Hæren og er *underlagt Generalkommandoen*.

Men da Københavns Søbefæstning i mange Tilfælde maa være underlagt en sømilitær Kommando, bestemtes det, at med Hensyn til alle Forhold vedrørende Forsvaret paa Søen var den underlagt Flaadens Ledelse, men med Hensyn til alle Forhold vedrørende Forsvaret paa eller indenfor Kysten var den underlagt Hærens Ledelse.

Man havde derved to Kommandoer, nemlig *Chefen for den flydende Defension*, der var Søofficer — Kontreadmiral — og *Chefen for Kystartilleriet*, der var Landofficer — Oberst.

Det er indlysende, at en saadan Overledelsesorganisation er uheldig. Det skal dog straks tilføjes, at Arbejdsfordelingen i det store og hele er gaaet upaaklageligt, idet Samarbejdet har været fuldt ud loyalt, men organisationsmæssigt set er Delingen uheldig.

Paa den ene Side er en Søofficer den øverste Myndighed og Leder, hvad der nødvendigvis gøres af Søbefæstningens Opgaver ved København med Flaadens Basis, med alle Værkstedsdepoter etc., men paa den anden Side er det en Landofficer, der har Ledelse

af Personel og Tilsyn med Værker og Materiel.

Man forstaar, at en Forandring af dette Kompromis før eller senere maatte blive nødvendig for at fremkalde et klart Kommandoforhold.

Regeringsforslaget søger derfor at opnaa dette ved at lægge Kystdefensionen ind under Søværnet, under *Chefen for den flydende Defension*, som i Fremtiden benævnes *Chefen for Kystdefensionen*.

Som Motivering anfører Regeringsforslaget i Bemærkningerne, at „da Kystværkerne i særlig Grad skal samvirke med Flaaden saavel ved selve Minorsvaret som i dettes Forterræn, er de foreslaaede Befæstningsanlæg i deres Helhed overgaaede til Søværnet, for herved at sikre et hensigtsmæssigt Samarbejde med det flydende Forsvar.“

Befæstningsanlægene er følgende: Charlottenlundfort, Trekrøner, Lynetten, Dragørfort, Kongelunds-batteri, Middelgrundsfort, Flakfort, Lynesbatteri, Masnedøfort, Borgstedbatteri og Harbølleskansen.

Om denne Omlægning udtaler de landmilitære Sagkyndige: „I og for sig ser vi helst, at Søbefæstningen bliver ved Hæren som nu, fordi vi finder, at det er dens naturlige Stilling. Principielt vil vi imidlertid ikke modsætte os, at den gaar over til Marinen. Men Forudsætningen herfor maa være, at der stadig gennem Københavns Søbefæstning ydes Hæren en forsvarlig Sikkerhed mod et Angreb mod Byen fra Sø-siden. Uden denne Sikkerhed vil den sjællandske Hærstyrke være ude af Stand til at løse sin Opgave: Forsvaret af det øvrige Sjælland.“

De sømilitære Sagkyndige kan ligeledes tiltræde, at Kystdefensionen indgaar under Søværnet, og Defensionschefen udtaler, at han i Almindelighed maa betragte det som en Forbedring, idet Lovforslaget vil sikre, at den Officer, der skal have Kommandoen i Krigstid ogsaa vil faa Ledelsen i Fredstid.

I Følge Loven af 1922 nedlagdes som bekendt bl. a. Mellemfort, Prøvestenen og Kastrupfortet, hovedsagelig paa Grund af disse Værkers forældede Tilstand, og i det nye Lovforslag foreslaas yderligere følgende Værker nedlagt: Taarbækfortet, Barakkebatteriet, Saltholmsbatteriet og Mosedebatteriet.

Disse Værkers Nedlæggelse skyldes ikke udelukkende deres manglende militære Betydning og Alder — Taarbækfortet er saaledes bygget i 1913/15 — men skyldes, i Forbindelse med en meget kraftig Mandskabsreduktion, et Forsøg paa at nedbringe det nuværende Budget.

Regeringsforslagets Budget for Kystdefensionen anslaaes til ca. 0,67 Mill. Kr. imod *Kystartilleriets nuværende Budget* paa ca. 1,7 Mill. Kr., altsaa en Reduktion paa ca. 1 Mill. Kr. eller til mindre end det halve.

Det er naturligt, at en saa kraftig Reduktion af Budgettet vil raa meget vidtrækkende Konsekvenser, ikke mindst da det i al Væsentlighed vil komme til at gaa ud over Københavns Søfront, idet de aarlige Udgifter til Værkerne udenfor København er meget smaa og ikke i nævneværdig Grad vil kunne reduceres i Fremtiden, idet det her kun drejer sig om Tilsyn og minimale Udgifter til Vedligeholdelse.

I en Skrivelse til Viceadmiralen udtaler *Chefen for Københavns Sødefension* følgende: „Naar man paa dette Punkt for Københavns Søbefæstnings Vedkommende vil reducere Udgifterne paa en saa voldsom Maade, forekommer det mig, at det ikke længer kun drejer sig om en teknisk Revision, men om at anlægge et helt nyt Synspunkt for Betydningen af Københavns Søforsvar“. Om Lovforslagets Bemærkninger anføres videre: „Der staar intetom, at man ikke længer tillægger Forsvaret af Københavns Søfront den samme Betydning som tidligere, hvilken Betydning Partiet Venstre i „Militærkommissionens Betænkning af 1922“ giver det bedste Udtryk for ved at gentage, hvad Flertallet i Forsvarskommissionen af 1902 udtalte — nemlig at „København som aaben By kun hører hjemme i en Ordning, hvorved ethvert virkeligt Forsvar paa Forhaand er opgivet.“ Hvis dette Standpunkt bibeholdes, og herom har hidtil alle forsvarsvenlige Danske været enige, maa det forekomme mærkeligt, at man netop har valgt dette Punkt til at foretage den mest voldsomme Nedskæring. Selv om Søbefæstningens Underlægning under Marinen kan være ønskelig, er der vel neppe nogen, der vil tro, at man ved denne Ordning uden ubodelig Skade for Københavns Søforsvar vil kunne reducere Udgifterne til et Beløb, der ligger langt under Halvdelen af det nuværende Budget“ ..... „Som Forholdene nu er, kan København, takket være navnlig Middelfortets langtrækkende Kanoner, ikke ustraffet bombarderes Nord fra, medens Sydfronten er langt svagere, fordi man her, paa Grund af Dragør Fortets Armering, med til Dels ganske forældede Kanoner, savner langtrækkende Skyts. Dragørfortet og Kongelunds batteriet bevirker dog, at angribende Skibe, saa længe disse Forter ikke er nedkæmpede maa holde sig paa saa store Afstande, at Undervandsbaadene kan faa en Chance for at angribe i forholdsvis dybt Vand, og Forsvaret maa forsøge at løse sin Opgave ved Hjælp af Minespærringer og Undervandsbaade, der, for ikke at blive fejlet væk af Fjendens lette Materiel, maa have Støtte af Artilleriskibe, med andre Ord, efterhaanden som Københavns Søfront svækkes, bindes Flaaden mer og mer til København.“

Om Søbefæstningens nuværende Værdi udtaler *Defensionschefen* og *Chefen for Kystartilleriet* følgende: „Om end Søbefæstningen ..... i den nuværende Tilstand ikke tilfredsstillende Krav, der stilles til en moderne Fæstning, idet Skytset ikke er tilstrækkeligt langtrækkende og hurtigtskydende og heller ikke er tilstrækkeligt beskyttet i sine Opstillinger, har den dog endnu stor effektiv Værdi som nødvendigt Led i Danmarks Forsvar ..... Den vil kunne forstærkes

og forbedres ved Anlæg af mere fremskudte Batterier paa Kysten, og navnlig bør man, saa snart de fornødne Pengemidler kan stilles til Raadighed, søge Sydfronten forstærket ved Anlæg af et Batteri med svært Skyts paa Ariansnagel eller Stevns, ... Kampene ved Dardanellerne og ved den tyske Kystbefæstning paa Rinderns Kyst viste, hvor vanskelig Nedkæmpning af Kystbefæstninger er fra Søen; Dardanellerbefæstningen bestod oven i Købet hovedsagelig af ældre Skyts, uden Dækning. Søbefæstningen er efter vort Skøn en af Grundpillerne i Danmarks Forsvar, og det er uogisk at anvende Penge paa dette, hvis man lader Søbefæstningen falde.“

Langt den største Besparelse søges — i Regeringsforslaget — opnaaet ved Indskrænkning i Antallet af Befalingsmænd og indkaldte Værnepligtige med forkortet Tjenestetid, samt ved en Formindskelse af Lønudgifter til Personel, idet en stor Del af den nuværende Officiantgruppe (38) paatænkes erstattet med Kvartermestre. (28).

Det er Hensigten i Fremtiden at tilvejebringe det nødvendige Mandskab derved, at 260 Mand af det Mandskab, der har været til Vintertjeneste i Marinen om Foraaret overføres til Kystdefensionen til 2 Maaneders Uddannelse, hvorefter det hjemsendes, saaledes at der til Tilsyn og Vagttjeneste paa *samtige Værker ved København og paa Sjælland* den øvrige Del af Aaret kun er ca. 80 Mand til Disposition.

Ved den nuværende Ordning indkaldes 450 Mand aarligt i Hold à 150 Mand, saaledes at Holdene forløber hinanden, og hvert Hold gør Tjeneste i 8 Maaneder.

Herved opnaas naturligvis en langt fyldigere Uddannelse og Belægning af Værkerne.

Den mangelfulde Uddannelse af Mandskabet vil ligeledes paavirke Befalingsmandsuddannelsen, idet Befalingsmændene kun faar den fulde Beskæftigelse og direkte Uddannelse under den kortvarige 2 Maaneders Indkaldelse, medens de under de nuværende Forhold beskæftiges med Skytsbetjening, Skydning og Mandskabsuddannelse *hele Aaret*.

Det anføres af Defensionschefen: „Det vil selvsagt være umuligt at fordele de 80 Mand, der efter Lovforslaget vil være til Disposition udenfor Øvelsesperioden, altsaa i 10 Maaneder af Aaret, paa en saadan Maade, at man kan opnaa en tilfredsstillende Bevogtning af de 3 Hovedforter samtidig med, at der øves et passende Tilsyn med Kystbefæstningens øvrige 7 Værker ..... Nødvendigheden af en passende Sikringsstyrke blev med stor Styrke fremhævet af saavel de kommanderende Generaler som Viceadmiralen og Marinestaben i deres Kritik af Marinens Tilforordnedes Forslag i „Militærkommissionen“s Betænkning af 1922, i hvilket Forslag man havde reduceret Bevogtningsmandskabet paa Søforterne i Haab om Assistance fra den permanent udrustede Flaadestyrke, som den Gang var en Forudsætning“. (Denne Assistance har aldrig fundet Sted, da der ikke har været nogen permanent udrustet Flaadestyrke).

Foruden at søge Besparelse ved Nedlægning af de tidligere omtalte Værker og ved Personelindskrænkning, er endvidere Vedligeholdelses- og Nybygnings-Budgettet i Regeringsforslaget stærkt beskaaret.

Der opføres saaledes nu kun 100,000 Kr. til Bygningernes Vedligeholdelse, medens de nuværende Udgifter ansættes til 135,000, og som anført af Defensionschefen, „det ses ikke, at dette Beløb kan ventes nedbragt, tværtimod staar man i de nærmest kommende Aar overfor ekstraordinære større Udgifter“. Her skal blot nævnes: Et omfattende Eftersyn af Fundamentet til Middelgrundsfortet (ca. 115,000 Kr.) Indlægning af W. C. i Middelgrundsfortet (ca. 10,000 Kr.), Eftersyn og Reparation af Lynettehavnen, Indlægning af Vand i Dragørfortet, hvor al Opvask maa foregaa i Vand fra Stranden, i umiddelbar Nærhed af Københavns Kloakudløb, Telefon- og Telegrafanlæg etc. etc.

Defensionschefen slutter da ogsaa sine Bemærkninger vedr. Budgettet med følgende: „..... Det vil formentlig fremgaa, at det i Lovudkastet opstillede Budget ikke paa nogen Maade kan holde, selv med de foreslaaede Indskrænkninger og Nedlæggelser for Øje, hvilket næppe maa forbavse, naar man erindrer, hvilke Udgifter man mente at burde regne med som Minimum i den af „Militærkommissionen“ af 1922 afgivne Betænkning, hvilke Summer jeg derfor tillader mig at anføre her:

Partiet Venstre, som ikke foreløbig mente at behøve at anvende Udgifter paa Uddannelse af Mandskab paa Grund af den store Styrke, der paa det Tidspunkt endnu var disponibel fra Sikringsperioden, regnede til Depot, Tilsyn og Vedligeholdelse alene med en Sum paa 977,000 Kr. Flaadens Tilforordnede (Kontreadmiral Cold og Direktør for Marineministeriet Kontreadmiral Rechnitzer) 1,48 Mill. Kr. samt 1 Mill. Kr. een Gang for alle. Det konservative Parti 1,56 Mill. Kr.“ ..... „Budgettet er nu, som tidligere anført, trods den yderste Sparsommelighed og Udsættelse af meget ønskelige Forbedringer, oppe paa ca. 1,7 Mill. Kr. Naar man endvidere erindrer, at Loven af 1922 allerede betegnede en stor Reduktion paa henimod Halvdelen af Budgettet, vil det kunne forstaaes, at man ikke fra Sødefensionens Side ser sig i Stand til at fremkomme med et Forslag, der kan bringe Udgifterne ned under de nuværende.....“.

De sømilitære Sagkyndige tiltræder i al Væsentlighed Defensionschefens Udtalelser og erklærer i deres Resume, at de paa det bestemteste maa hævde, at „Budgettet (til Kystdefensionen) ikke kan være mindre end det af os foreslaaede Beløb paa ca. 1,5 Mill. Kr.“ og endvidere, i deres Bemærkninger til Regeringsforslaget: „Københavns Søfront danner et fundamentalt Led i hele Landets Forsvar, idet København er Basis for Flaaden, og Forterne dækker Byen, der er Sædet for hele Landets vitale Institutioner med alle de dertil hørende Opgaver, mod et Angreb fra Søsiden. Et betryggende Forsvar af Københavns Søfront er Betingelsen for, at Hær og Flaade

de kan frigøres, saa at de kan sættes ind paa andre Steder, hvor Landet trues.

Vi maa derfor bestemt tage Afstand fra Regeringens Forslag .....“.

Af lignende Hensyn mener de landmilitære Sagkyndige at maatte tage Afstand fra Lovforslaget, idet de, efter hovedsagelig at have gjort Personelindskrænkningerne til Genstand for en indgaaende Behandling, konkluderer i følgende:

„Med Hensyn til det foran anførte maa vi derfor saa indtrængende, som det er os muligt, advare imod, at det foreliggende Lovforslag, hvad Kystartilleriet angaar ophøjes til Lov.“

LUFTVAABNET.

Ved 1922-Loven tildeltes Hær og Flaade hver sit Flyvevæsen, idet dog Spørgsmaalet om en Forening allerede dengang var fremme. Paa det Tidspunkt af Flyvevaabnets Udvikling var det endnu vanskeligt at fastsætte bestemte Grænser for Materiel og Budgetter, og man ser derfor ogsaa, at Budgetterne baade i Hæren og i Flaaden har været underkastet betydelige Forskydninger siden 1922.

Man har imidlertid i Regeringsforslaget søgt at skabe Fasthed i Organisationen, idet man nu har ment at kunne overse Flyvevæsenets Virkefelt, og for at faa en samlet Udvikling af begge Luftkræfter, samt for at opnaa en Koncentration — og herigennem en Besparelse — af Overledelsesorganisationen, har man slaaet de to Flyvevæsener, Marinens og Hærens, sammen til eet, *Luftvaabnet*, og for denne helt nye Gren af Forsvaret skal der i det følgende gøres nærmere Rede.

Det samlede Forsvar vil efter Regeringsforslaget i Fremtiden omfatte *Søværnet, Luftvaabnet og Hæren*.

Regeringsforslaget bestemmer § 4, at Luftvaabnet henlægges under Hær — eller Marineministeriet, idet vigtige Sagomraader dog behandles i begge Ministerier. *Chefen for Luftvaabnet* skal benævnes *Luftkommandør*.

Dets Hovedbestanddele er: *Eskadrillerne, Luftstationerne, Flyverskolen*. m. v.

Befalingsmændene benævnes *Luftofficerer, Luftkadetter og Kvartermestre*, og Graderne benævnes i Lighed med Søværnets Officersgrader: *Luftkommandør, Luftkommandørkaptajn, Luftkaptajn, Luftkaptajnløjtnant og Luftløjtnant I og II*, der ikke er Tjenestemænd.

Det er Hensigten at beordre 20 Søofficerer og Officerer af Hæren til *midlertidig* Tjeneste ved Luftvaabnet som *Observatører*. Samtidig kan der tilkommanderes baade Hær og Flaade 2 Luftofficerer for at fremme Samarbejdet mellem de forskellige Vaaben og forøge Forstaaelsen af luftmilitære Forhold.

Formaalet med Flyveskolen er at uddanne Befalingsmænd til Luftvaabnet, og Skolen inddeles derfor i 3 Klasser: Flyverklassen, Observatorklassen og Mechanikerklassen.

Uddannelsen i Flyverklassen varer 1 Aar, og Eleverne benævnes *Luftkadetter*.

Af det aarlige udskrevne Mandskab indkaldes det fornødne Antal til Tjeneste ved Luftvaabnet, hvor Tjenestetiden bliver ca. 7 Maaneder.

Luftmateriellet omfatter i Hovedsagen — foruden Luftfartøjer til Skolebrug —

- 2 Jagereskadriller ,
- 3 Spejdereskadriller,
- 1 Bombe- og Torpedoeskadrille.

Normalt bestaar hver Eskadrille af 9 Luftfartøjer.

Luftvaabnet vil saaledes ialt komme til at disponere over 54 Maskiner.

Naar Antallet af Eskadriller ikke er sat højere, skyldes det, — som nævnt i Regeringsforslagets Bemærkninger, — at det skønnes nødvendigt under Hensyn til Materiellets forholdsvis hurtige Forældelse at faa et mindre Antal Eskadriller til stadig Tjeneste og derved opnaa, at Brugs- og Slidperioden falder nogenlunde sammen med Forældelsesperioden, fremfor at have et større Antal lidet benyttede og maaske forældede Luftfartøjer.

Til taktisk Spejdertjeneste og Artilleriobservation er paaregnet henh. 2 Eskadriller til Hæren og 1 Eskadrille til Søværnet .

Endvidere er det paatænkt, at Eskadriller i kommandomæssig Henseende periodevis kan underlægges Myndigheder af Hær og Søværn.

Luftvaabnets Hovedvirksomhed er paatænkt henlagt til et af strategiske og andre Grunde vel egnet Sted paa Sjælland. Desuden oprettes der i Jylland en mindre Station til Brug for denne Landsdel.

I København tænkes Luftmarinestationen bevaret til Brug for en Eskadrille med Søluftfartøjer, hvorimod Flyvepladsen paa Kløvermarksvej nedlægges, og Lufthavnen i Kastrup tænkes benyttet til Indflyvningsplads for Landluftfartøjsmateriel.

Man har saaledes bestræbt sig for at flytte Flyvevirksomheden bort fra København, hvorved dens Gæne for den civile Befolkning formindskes betydelig.

Luftvaabnets Budget er paa ca. 3,1 Mill. Kr. og heraf til Vedligeholdelse og Fornyelse af Materiel 1,35 Mill. Kr.

Dette er i det væsentlige Hovedlinjerne i Regeringsforslaget vedrørende Luftvaabnet.

Den her foreslaaede Sammenlægning af Hærens og Flaadens Flyvevæsen er kendt og prøvet i andre Lande, f. Eks. England og Sverige, og gennem flere Aar er den indgaaende diskuteret i mange Landes Faglitteratur.

I 1922 udtalte Viceadmiralen og Marinestaben til den dengang paatænkte Sammenlægning: „Efter vort Skøn vil man gøre bedre i at overlade hvert af de to Værn at lede sit Luftforsvar.“ Og i Bemærkningerne til Regeringsforslaget udtaler de sømilitære Sagkyndige: „Dette Standpunkt har saavidt os bekendt alle maritime Sagkyndige forfægtet i alle Lande ..... Vi skal derfor indskrænke os til at udtale, at vi i Overensstemmelse med de maritime Sagkyndige i andre Lande principielt mener, at Flaaden bør beholde sit eget Flyvevæsen, idet vi mener,

at strategiske og taktiske Grunde taler derfor.“

„Vi maa saaledes straks fremhæve, at Samarbejdet mellem Skibs- og Luftmateriellet i en Flaade er saa intimt under Løsningen af dens Opgaver, at man under moderne Søkrigsførelse overhovedet ikke kan undvære et maritimt præget Flyvevæsen, og at kun Materiel, der er specielt bygget hertil, og kun Personel, der nøje er indøvet med Flaadens Tarv for Øje, kan gøre Fyldest...“

„En Flaades Flyverpersonel maa være eet med Flaadens øvrige Personel, det maa være sømandsmæssigt opdraget og uddannet sammen med dette for at kunne samvirke i intim Forstaaelse ved Løsningen af Flaadens Opgave.“

„Vor Flaades Flyvevæsen er af ganske særlig Betydning for vor Flaades Optræden ..... Det er et ofte anvendt Udtryk, at en Marines Flyvevæsen er „Flaadens Øjne“. Det er lige til, at den, der ser mest, ved mest og derfor bedst kan disponere baade i Angrebet og i Forsvaret. Søkrigsførelse bygger ganske paa de Meddelelser, Efterretningsvæsenet kan tilvejebringe, en „blind Flaade“ er ogsaa „lam“, den vil aldrig kunne optræde rettidigt og paa rette Sted eller naa sin fulde Styrke (kunne koncentrere), og den vil hyppigt være saarbar, fordi den ikke er sikret. For vor Flaade er Eklaireringen af særlig Betydning, fordi vort Flaademateriel for — indenfor en given Størrelse — at besidde den fornødne Kraft kun har relativt smaa Farter“.

Idet de sømilitære Sagkyndige saaledes principielt er imod en Sammenlægning af de to Flyvevæsener angiver de, i Bemærkningerne til Størrelsen af det i Regeringsforslaget anførte Materiel, at Flaaden foruden Luftfartøjer til Skolebrug og særlige Formaal normalt mindst maa kunne disponere over:

- 3 Jagereskadriller,
- 2 Spejdereskadriller,
- 1 Bombe- og Torpedoeskadrille,

altsaa ialt 54 Maskiner, hvilket er det samme Antal, som det, der i Lovforslaget er normeret for det samlede Luftvaaben.

Med den Eventualitet for Øje, at der imidlertid skal oprettes et særligt Luftvaaben, at der skal ske en Sammenlægning af de nu adskilte Flyvevæsener, har de sømilitære Sagkyndige fremsat en Række Betragtninger over dette Luftvaabens Opgaver, Organisation og Kommandoforhold, og heraf skal følgende fremdrages :

Som nævnt i den forrige Artikel er det de sømilitære Sagkyndiges Anskuelse, at det danske Forsvars Hovedopgaver i første Række ligger i Omkringvare vore Gennemsejlingsfarvande, specielt Store Bælt og Sundet, for at dække Sjælland mod Landgang.

„I Tilfælde af fjendtlige Angreb paa Sjælland (og iøvrigt paa Øer i det hele taget) kan man dele den fjendtlige Operation i følgende Faser:

- 1 Forberedelsen,
- 2 Overførelsen,
- 3 Besættelsen,

4 Vedligeholdelse af Forbindelser.

De tilsvarende Faser i Forsvaret bliver:

- 1 Ekklairering og Opmarch,
- 2 Rekognoscering og Angreb paa Søen,
- 3 Imødegaaelse af Landsætning og Forsvar i Land.

4 Angreb paa Søværns Forbindelser.

ad. 1. Hvor der er Tale som her om et Øforsvar, er det indlysende, at den *strategiske Ekklairering* maa foregaa over Søen ..... og denne Opgave maa tilfalde den maritime Del af Flyvevæsenet, og Ekklaireringen maa ledes af den maritime Overledelse (Flaadekommandoen)

ad. 2. Det er ligeledes indlysende, at Rekognoscering og Angreb paa det fjendtlige Flaade- og Transportmateriel langt bedst kan udføres af et *maritimt Flyvevæsen* .....

ad. 3. Under selve Landsætningen vil saavel et søsom landmilitært præget Flyvevæsen kunne medvirke i Angrebet, og er Troppeoverførelsen og Landsætningen lykkedes, kræves der utvivlsomt Luftmateriel, der specielt er taktisk samøvet med Hæren, men iøvrigt er der de bedste Betingelser for at ødelægge Landsætningsstyrken ved Angreb paa selve Transporten.

ad. 4. Imidlertid maa man heller ikke se bort fra, at et af de afgørende Momenter for, at Landsætningsforetagendet i det hele sættes i Værk, eller om dets Gennemførelse i Længden lykkes, er, om de maritime Forbindelseslinjer mellem de landsatte Tropper og Hjemlandet i fornøden Grad er sikret."

„Historien viser tilfulde, hvor risikabelt det er at foretage kombinerede Ekspeditioner, naar Forbindelseslinjerne er truet. Jo stærkere Flaaden — og dermed det maritime Flyvevæsen — er, i jo ringere Grad kan man selvsagt forvente, at en Fjende tør indlade sig paa Invasionsforetagender, og selv om et saadant gennemføres, vil en kampdygtig Flaadestyrke frembyde en alvorlig Trusel mod Forbindelseslinjerne. Altsaa ogsaa dette Hensyn taler for et maritimt præget Luftvaaben.

Tilbage bliver de særlige Luft-Opgaver, som ikke direkte kan siges at indgaa som Led i Flaadens eller Hærens Opgaver. Hertil kan henregnes isolerede Angreb fra Luften paa Hovedstaden, andre vigtige Havne, Jernbåneknudepunkter, Færgelejer eller andet. Men i og for sig er der intet til Hinder for, at Afværgelse af disse Angreb bliver et Led i Hærens og Flaadens Flyvevæsens Opgaver, og Faren ved at lægge for megen Vægt paa disse Opgaver vil ..... blive en Tendens til at binde Luftstyrkerne specielt til København, selv om Byen ikke synes direkte truet, hvorved Flyvemateriellets Anvendelse til fremskudt Rekognoscering paa Søen og til offensiv Anvendelse vil blive stærkt hemmet."

„Konklusionen af disse Betragtninger bliver efter vor Mening:

1. At skal der organiseres et særskilt Luftvaaben, hvad vi som foran anført principielt er imod, saa kræver Forsvarsopgaverne, at dette i første Række

bliver maritimt præget, selv om vi dog ingenlunde vil bestride, at der nødvendigvis ogsaa maa være Delle af Luftvaabnet, som er taktisk samarbejdet med Hæren.

Dernæst:

2. At skal Luftvaabnet som nævnt i Lovforslagets § 4 underlægges et af Ministerierne, saa forekommer det os utvivlsomt rigtigst, at det underlægges Marineministeriet."

Med Hensyn til det noget komplicerede Kommandoforhold, der vil fremkomme ved Sammenslutningen, og Luftvaabnets fremtidige Forhold til henholdsvis Generalkommandoen og Flaadekommandoen, udtaler de Sagkyndige, „at saafremt Luftvaabnet direkte underlægges Forsvarsministeren, da kan Chefen for Luftvaabnet i alt Fald ikke i kommandomæssig Henseende være sideordnet med Cheferne for Generalkommandoen og Flaadekommandoen, fordi Luftvaabnet hovedsageligt maa være et Hjælpevaaben for Flaaden og Hæren."

De landmilitære Sagkyndige tager i deres Behandling — der støtter sig til et skriftligt Indlæg fra Hærens Flyvekorps — af Regeringsforslaget meget skarpt Afstand fra dette, hovedsagelig af organisatoriske og materielle Grunde; og de udtaler i deres Bemærkning følgende:

„Det foreslaaede Luftvaaben synes heller ikke i økonomisk Henseende paa nogen Maade at kunne tilfredsstille de Fordringer om en bedre Nyttedevirkning af de foreslaaede Midler, som man maa stille til det. Hæren vil med de Midler, som Hærloven af 1922 paaregner anvendt til Flyvekorpsen, kunne opnaa og vedligeholde et Materiel paa ca. 40 Krigsmaskiner foruden Skolemateriel, medens Forslaget til begge Værns Brug kun paaregner 54 Krigsmaskiner. Forslaget betegner derfor ogsaa i denne Henseende et betydeligt Tilbageskridt og maa fra Hærens Side betegnes som ganske utilfredsstillende.

Naar alt tages i Betragtning, maa vi derfor indtrængende fraraade, at Sammenslutningen af de to Flyvekorps finder Sted paa Flyvevæsenets nuværende Udviklings-Trin."

HÆREN.

Ved det foreliggende Regeringsforslag har man for Hærens Vedkommende søgt Besparelse opnaaet, dels ved Forenkling af Organisationen, og dels ved Nedlægning af flere af de højeste Kommandoposter samt ved Indskrænkninger i Personelrammerne.

Hærens Hovedbestanddele er fastsat til: Generalkommandoen med Generalstaben, Fodfolket, Artilleriet, Ingeniørkorpsen, Motorvognafdelingen, Hærens tekniske Korps, Forplejningskorpsen, Lægekorpsen, Dyrlegekorpsen, Hjælpetropperne, Skolerne og Landstormen.

I Modsætning til 1922-Loven underlægges Generalstaben nu Generalkommandoen, hvorved der søges skabt en enklere Tjenestegang. Allerede i April 1928 udskiltes Generalstabens topografiske Afdeling, og blev forenet med dansk Gradmaaling under en civil

Direktør, og sorterer nu under Krigsministeriet — som i Regeringsforslaget er benævnt *Hærministeriet* — under Navn af *Geodætisk Institut*.

Det ses, at *Rytteriet er udgaaet* af Hærens Hovedbestanddele og ophævet som selvstændigt Vaaben. I dets Sted paatænkes der i *Fodfolket* oprettet 2 beredne Batailloner og 2 Cyklistbatailloner. De beredne Batailloner faar en aarlig Rekruttilgang som de 2 Rytteriiregimenter efter 1922-Loven. Endvidere er — som allerede tidligere behandlet — Kystartilleriet og Flyvekorpsset udgaaet som Bestanddel af Hæren. De tidligere Arbejdstropper benævnes nu *Hjælpetropperne*, idet de foruden deres nuværende Tjeneste paatænkes anvendt til den Art Hjælpetjeneste, som hidtil har været udført af yngre Befalingsmænd.

De nuværende 3 Divisioner indskrænkes og omorganiseres til 2 — 1 Øst for og 1 Vest for Storebælt. Hver Division skal omfatte 4 Fodfolksregimenter (ialt 16 Batailloner), 1 bereden Bataillon, 1 Cyklistbataillon, 2 hestetrukne Feltartilleriregimenter og 1 motortrukket Feltartilleriregiment.

Fodfolket vil komme til at bestaa af 8 Regimenter, hvortil der til hvert skal høre 1 Skytskompagni. Endvidere af 2 beredne Batailloner. 1 Trainkompagni og 2 Cyklistbatailloner. Der skal aarligt uddannes 4490 Mand til henholdsvis Sommer- og Vinteruddannelse.

I Sammenligning med 1922-Loven betyder Regeringsforslaget en *Formindskelse* med: *Generalinspektøren for Fodfolket med Stab, Generalinspektøren for Rytteriet med Stab, 3 Fodfolksregimentsstabe, 3 Fodfolksbatailloner og — hele Rytteriet.*

Rekruttilgangen er ved Fodfolksregimenterne og Livgarden tilsammen formindsket med 350 Mand. Uddannelsen er ved Fodfolksregimenterne nedsat med 30 Dage og ved Garderegimentet med 50 Dage.

Artilleriet vil komme til at bestaa af Generalinspektøren for Artilleriet, 4 hestetrukne Regimenter og 2 motortrukne Regimenter paa tilsammen 13 Afdelinger, hvad der er 2 Afdelinger (6 Batterier) mindre end den nuværende Ordning. Der skal aarligt uddannes 1002 Mand, eller 108 færre end nu.

Ved *Ingeniørkorpsset* nedlægges Generalinspektøren med Stab, og Korpsset omorganiseres. Rekruttilgangen er uforandret, men Uddannelsen nedsat fra 200 Dage til 150 Dage.

Benævnelserne *Generalintendant, Generallæge* og *Generalauditør* er ændret til *Stabsintendant* af 1. Grad, *Stabslæge* af 1' Grad og *Stabsauditør*.

I Lighed med Flaadens Grader indføres *Kaptajn-løjtnant-Graden* for at skaffe en Grad, der er mere i Overensstemmelse med den udførte Tjeneste, og en Indskrænkning af Officiant-Gruppen vil ligeledes — som for Dækofficererne i Flaaden — finde Sted, idet Geledtjenesten skal overtages af Underofficerer af Reserven, der benævnes *Vagtmestre* og *Sergenter*, som ikke er Tjenestemænd. En Del af de nuværende Korps- og Stabsofficiantstillinger er overført til Forplejningskorpsset, som *Intendantstillinger*, medens andre Befalingsmænd af *Officiantgruppen* tæn-

kes anvendt som Depotofficerer, Skrivere ved Regimenter etc.

Af særlig maritim Interesse maa nævnes Bemærkningerne til Regeringsforslagets § 185—188, idet det her meddeles, at det er Hensigten i Tøjhusmuseet at forene Hærens historiske Vaabensamling, Flaadens historiske Vaabensamling og *Flaadens Modelsamling af Skibe*.

Regeringsforslagets Budget er paa ca. 23,9 Mill. Kr.

I øvrigt henvises til den i Slutningen af denne Artikel anførte samlede Oversigt til Sammenligning af Hærloven af 1922, Regeringsforslaget og Generalernes Forslag.

Af de meget omfattende Bemærkninger, som *Chefen for Generalstaben* med Tilslutningen fra *Generalinspektørerne for Vaabnene* og *Cheferne for Korpsene*, har fremsat til Regeringsforslaget, og som konkluderer i et selvstændigt Lovforslag, skal der kort fremføres de væsentligste.

Som det fremgaar af den kortfattede Gennemgang af Regeringsforslaget og den efterfølgende skematiske Oversigt er der sket en meget betydningsfuld Omorganisation af Hærens højere Kommandoforhold ved *Nedlæggelsen af Generalinspektørstillingerne ved Fodfolket, Rytteriet og Ingeniørkorpsset*. Om dette udtales: „*Ophævelsen af Generalinspektørerne for Fodfolket, Rytteriet og Ingeniørtropperne alle med Stabe, er et meget skadeligt Indgreb i Hærens Uddannelse i Fredstid. Nogen Motivering for at kunne undvære de paagældende Myndigheder findes da heller ikke knyttet til Regeringsforslaget.*“

De høje Resultater af Mandskabsuddannelserne skyldes i første Række det Arbejde, der udføres af Generalinspektørerne „..... med Hensyn til Tilrettelæggelse af Uddannelsesprogrammer, Udarbejdelse af Reglementer, Studiet af Vaabenteknikkens og Taktikkens Fremskridt o. s. v., et Arbejde, som skal og maa udføres, som kræver sit Personel, og for hvilket det vil være ugørligt at samle Ledelse og Ansvar paa een enkelt Person, *Chefen for Generalkommandoen*, saafremt man vil undgaa, at Udviklingen gaar i Staa, og at Hæren kommer i Forfald. .... Der findes efter vor Mening kun een Løsning, som er fuldt tilfredsstillende og betryggende for Varetagelsen af *Fredsuddannelsens Tarv*, og det er:

Bevarelsen af Generalinspektørerne som saadanne.“

Om Nedlæggelse af de 3 Generalinspektører, den ene Divisionsgeneral og de fire Regimentchefer med Stabe udtaltes videre, at „*dette betyder ..... en saa stærk Svækkelse af de højere Kommandoforhold ved Mobilisering, at vi paa det alvorligste maa advare mod en saadan Ordning.*“

De højere Troppekommandoer maa i Hovedsagen være organiseret i Fred, hvis de skal kunne gøre Fyldest umiddelbart efter Mobilisering, saa meget mere som Troppeafdelingerne ifølge Sagens Natur til en Begyndelse mangler en Del i Fasthed og det netop

derfor er nødvendigt straks at have nogenlunde fast sammenarbejdede højere Kommandoer.

Vi kan derfor ikke tiltræde Lovforslagets Ordning af Hærens Inddeling i 2 Divisioner i Fred, selv om denne Ordning betyder en Simplifikation af Kommandoforholdene i Jylland-Fyen."

Vedrørende Inspektørens Stilling til *Fodfolket* udtales videre: „Alene Hensynet til, at Uddannelsen ved *Fodfolket* i de senere Aar er blevet mere og mere kompliceret, og i de kommende Aar vil blive det endnu mere, efterhaanden som det moderne Materiel anskaffes, og at saavel den kommanderende General som Generalstabschefen og Divisionscheferne kan være Officerer udgaaede fra andre Vaaben, gør det nødvendigt at have en Inspektør for *Fodfolket*, naar en ensartet Uddannelse skal sikres."

Fodfolket er med Hærloven af 1922's 35 Batailloner, allerede bragt saa langt ned, at Hæren kun med Vanskelighed og under ikke altfor ugunstige Betingelser vil have Mulighed for ved Mobilisering at kunne blive udviklet til en Styrke, der er i Stand til at løse de den sandsynlig tilfaldende Opgaver. En yderligere Reduktion af Bataillonernes Antal (— til 32 Bat. —), som foreslaaet, maa vi derfor anse for uforsvarlig."

„Den første Uddannelsesetid for *Fodfolket* er sat ned fra 150 Dage til 120 Dage. Dette maa vi, med de nuværende og fremtidige Uddannelseskraav for Øje, anse for en for *Fodfolket* skævnesvanger Foranstaltning, selv om Genindkaldelserne bliver bevaret ubeskaaret." Genindkaldelserne er nedsat fra 2×28 til 2×14 Dage, til hvilket de Sagkyndige udtaler, at „Besvarelsen af Genindkaldelsestidens Længde paa det nuværende Minimum er ... en af Hovedbetingelserne for, at Hæren — ordnet efter det nuværende militsagtige Princip — skal kunne gøre Fyldest."

Om Antallet af Befalingsmænd udtales, at „Regeringsforslaget ikke paa nogen Maade afhjælper, men tværtimod forøger den væsentligste af alle de Ulemper, *Fodfolket* efter Hærloven af 1922 har at kæmpe med — nemlig det utilstrækkelige Antal Befalingsmænd ved Underafdelingerne under Rekrutuddannelsen."

„Alt i alt vil en Gennemførelse af Forslaget betyde, at *Fodfolket*:

bliver daarligere uddannet,

daarligere sammensat i Afdelingerne,

daarligere indrammet ved Mobilisering samt, at Afdelingerne ved Mobilisering maa rykke ud med ældre Mandskab end efter den nuværende Ordning.

Hvad her er anført for *Fodfolket*, gælder i Hovedsagen ogsaa de øvrige Vaaben."

Om Regeringsforslagets Bestemmelse vedrørende *Rytteriets* Ophævelse som Vaaben og Omdannelse til svagt beredent *Fodfolk* skal anføres.

„Vor Hær, der altid maa regne med at komme til at kæmpe i aabent Terræn, med aabne Flanker ... vil behøve Rytteri i forholdsvis større Omfang end Hæren, der tør regne med at komme til at kæmpe i slut-

tede Fronter med dækkede Fløje. Vejen for os er derfor ikke en yderligere Reduktion af det Rytteri, den nuværende Hærlov har levnet os, men snarere en Forstærkning af dette.

Rytteriet med dets Bevægelighed, Hurtighed og Evne til at komme frem i al Slags Terræn ..... er et nødvendigt Instrument i Opklarings- og Sikringstjenesten og af afgørende Betydning for Troppeføringen.

Rytteriet kan ikke erstattes hverken af beredent *Fodfolk*, *Cyklister* eller af Flyvere.

Beredent Fodfolk er *Fodfolk*, der kæmper til Fods, og for hvem Hesten kun er et Transportmiddel, det kan ikke kæmpe til Hest. ... Man synes ogsaa ganske at have overset, at hvor man har haft „beredent *Fodfolk*“, har det ikke været i Stedet for Rytteri, men som Supplement til Rytteri.

Cyklister kan heller ikke erstatte Rytteri. *Cyklister* har stor Ildkraft og god Marchhastighed paa gode Veje og i gunstigt Vejrlig, men de er bundne til Vejene, og støder de paa Fjenden, mister de Evnen til hurtig Manøvrering og bliver overfor aktivt fjendtligt Rytteri udsat for de alvorligste Overraskelser."

Til Reduktionen og Omorganisationen af *Feltartilleriet* udtales: „Forslaget har afhjulpet den Mangel ved Ordningen af 1922, at Regimenterne er for store, og det har ophævet den uheldige Sammenblanding af lette og tunge Afdelinger indenfor samme Regiment. Organisationsmæssigt betyder Forslaget en Forbedring. Efter Hærloven af 1922 er vort *Feltartilleri* talmæssigt svagt i Forhold til de Opgaver, det baade i Jylland — Fyen og paa Sjælland ventelig vil blive stillet overfor. Hertil kommer, at Halvdelen af de tunge Afdelinger — selv efter at Hærens Nybevæbning iøvrigt er gennemført — er udrustet med forældet Skyts med forældet Ammunition.

Regeringsforslaget indfører ikke alene ikke nogen Forbedring af dette Forhold, men Antallet af Afdelinger er yderligere sat ned med 2, hvorved Forslaget i væsentlig Grad forværres.

Vi kan derfor ikke tiltræde et saadant Forslag ..."

Vedrørende Nedlæggelsen af Generalinspektørstillingen ved *Ingeniørkorps* er der tidligere gjort Rede, og af de specielle Bemærkninger, der knytter sig til dette, skal blot anføres, „at en Hærs *Ingeniørkorps* ikke har nogen Chef, har hidtil været ukendt i nogen Hærlov".

Det vil føre for vidt her at komme ind paa de Sagkyndiges Behandling af Regeringsforslagets Bestemmelser vedrørende de forskellige militære Korps, det tekniske Korps, Lægekorps etc., og Skolerne, hvor Rideskolen og Beslagskolen nedlægges, og til Slut skal derfor blot anføres det Resume, hvormed Bemærkningerne afsluttes.

Det anføres der:

„Som Resumé af alle vore foran fremsatte Betragtninger skal vi fastslaa, at trods de Forbedrin-

Sammenlignende Oversigt over Hærloven, af 1922. Regeringsforslaget og Generalernes Forslag.

1922 Generalkommando Generalstab	Regeringsforslaget Generalkommando med Generalstab	Generalernes Forslag Generalkommando med Generalstab
<i>Fodfolket</i>	<i>Fodfolket</i>	<i>Fodfolket</i>
Generalinspektøren	—	Generalinspektøren
11 Regimenter og Livgarden med ialt 35 Batailloner og 12 Maskingeværkompagnier.	8 Regimenter (heraf 1 Garderregiment) med ialt 32 Batailloner 8 Skytskompagnier	11 Regimenter og Livgarden med ialt 35 Batailloner 12 Skytskompagnier 2 Kampvognskompagnier 2 Landstormsbatailloner
2 Landstormsbatailloner	2 Landstormsbatailloner	
<i>Rytteriet</i>	—	<i>Rytteriet</i>
Generalinspektøren	—	Generalinspektøren
3 Regimenter (ialt 9 Eskadroner)	2 beredne Batailloner 2 Cyklistbatailloner 2 Trainkompagnier	3 Regimenter (ialt 12 Eskadroner) 9 Cyklisteskadroner 2 Traindepoter
2 Trainkompagnier		
<i>Feltartilleriet</i>	<i>Feltartilleriet</i>	<i>Feltartilleriet</i>
Generalinspektøren	Generalinspektøren	Artillerigeneralen
3 Regimenter (ialt 45 Batterier)	6 Regimenter (ialt 39 Batterier)	6 Regimenter (ialt 45 Batterier) Luftskytsbatterier fast Luftforsvar Ballonpark
<i>Ingeniørkorpset</i>	<i>Ingeniørkorpset</i>	<i>Ingeniørkorpset</i>
Generalinspektøren	—	Ingeniørgeneralen
3 Pionerbataill. (ialt 9 Kompagnier)	Ingeniørtropperne med 1 Pionerbataillon (ialt 8 Kompagnier)	Ingeniørregimentet med 1 Pionerbataillon (ialt 8 Kompagnier)
1 Telegrafbataillon (ialt 4 Kompagnier)	1 Telegrafbataillon (ialt 7 Kompagnier)	1 Telegrafbataillon (ialt 11 Kompagnier)
1 Ingeniørdivision	2 Ingeniørdirektioner	Bygningstjeneste
—	<i>Motorvognsafdeling</i>	—
<i>Bornholm</i>	<i>Bornholm</i>	<i>Bornholms Værn</i>
(Depot af Vaaben og Udrustning)	som 1922	En i Fredstid eksisterende Afdeling
<i>Hærens tekniske Korps</i>	<i>Hærens tekniske Korps</i>	<i>Hærens tekniske Korps</i>
Fabrikation og Reparation af Materiel	i Hovedsagen 1922, dog visse Indskrænkninger	i Hovedsagen 1922, dog visse Indskrænkninger
<i>Forplejningskorpset</i>	<i>Forplejningskorpset</i>	<i>Forplejningskorpset</i>
Fast Personel til overordnet Tjeneste	i Hovedsagen som 1922	i Hovedsagen som 1922
Faste Tjenestemænd til Regnskabsførertjeneste		
<i>Skoler</i>	<i>Skoler</i>	<i>Skoler</i>
Korporalskoler	Som i 1922 + Vagtmesterskolen	Som 1922
Kornetskoler		
Officersskoler		
Skydeskolen		
Artilleriskydeskolen		
Gymnastikskolen		
Sergentskolen		
Løjtnantskoler		Fændrikskoler
Pionerskoler		Overfændrikskoler
Rideskolen	Rideskolen ophæves	Beslagskolen
		Rideskolen
<i>Budget</i>	<i>Budget</i>	<i>Budget</i>
ca. 27 Mill. Kr.	ca. 23,9 Mill. Kr.	ca. 29,6 Mill. Kr.
Samlet Mandskabsindkaldelse.		
8630 Mand	8182 Mand	9358 Mand

ger, som Forslaget paa forskellige Omraader indfører, betegner dette dog en saadan Foringelse af Hærloven af 1922,

at Hæren vil komme til at staa slettere kommanderet, fordi de højere Kommandoer i stort Tal skal improviseres ved Mobilisering,

slet betjent med de Oplysninger, der skal danne Grundlaget for Foringens Beslutninger, fordi Rytteriet er gjort ubrugeligt,

med daarligere uddannet og svagere indrammet Fodfolk og med ældre Mandskab indgaaede i Krigsstyrken,

med et svagt Artilleri,

med et ringere Flyvevæsen,

med en daarligere Sikring af København mod Angreb paa Søen og

med uforsvarlig Forsinkelse af Hærens Nybevæbning og Udrustning.

Et saadant Forslag maa vi betegne som uforsvarligt, idet den deraf fremgaaende Hær vil være ude af Stand til at løse de Opgaver som det ifølge Forslagets § 1 er forudset, at den skal løse."

Paa lignende Maade som Viceadmiralen og Marinestabschefen har ogsaa den kommanderende General og Generalstabschefen udarbejdet et selvstændigt Forslag til en Hærlov, som for Oversigtens Skyld er gengivet i foranstaaende skematiske Oversigt, til hvilken der henvises, og Forslaget kommenteres bl. a. med følgende ledsagende Bemærkninger.

"I nærværende Forslag ... har vi optaget alt, hvad vi af Regeringsforslaget har anset for godt, samtidig med at vi har undgaaet eller afhjulpet de ved dette klæbende Mangler. Vi har med andre Ord bragt Hærloven af 1922 i en sundere og levedygtig Form. ... Vi har samtidig taget alle de økonomiske Hensyn, som vi har anset for mulige, naar Resultatet som Helhed skal være forsvarligt, idet vi har foretaget Forenklinger og Reduktioner overalt, hvor vi har anset saadanne for tilladelige. Vi er ikke gaaet til disse Forslag uden Betæneligheder, men vi har paa ethvert Punkt nøje afvejnet deres Forsvarlighed un-

der Hensyn til den hele militære Situation, som Verden for Tiden befinder sig i, og vi er os bevidst af økonomiske Grunde, at være gaaet til Forandringer, som rent militært set ikke er ønskeligt eller tilraadeligt set hver for sig, men som vi har optaget som Udtryk for vor loyale Forsøg paa at holde vort Forslag saa nær Mindstemaalet af det militært forsvarlige og holdbare som overhovedet muligt."

Der er nu i denne og den tidligere Artikel givet en samlet Oversigt over Regeringens Forslag til „Lov om Rigets Forsvar“ og de militære Sagkyndiges Bemærkninger og egne Lovforslag i det Omfang, som det maa skønnes fornødent, for at Bladets Læsere kan faa Kendskab til den nugældende Lov af 1922 med dens Mangler og de Forsøg, der fra Regeringens og de Sagkyndiges Side er gjort paa at faa Forsvarssagen løst paa den for Landets Fremtid sikreste Maade.

I 1922 udtalte den daværende Statsminister Neergaard om den dengang vedtagne Forsvarslov i en Skrivelse til Folkeforbundet:

„De anførte Styrker for Hær og Flaade maa efter den danske Regerings Opfattelse anses for det uundværligste Minimum til Sikring af Statens Livsinteresser“, og dette Standpunkt er ikke senere fra Regeringens Side — heller ikke i Regeringsforslagets Motivering — forandret, saaledes at en Reduktion af Hær- og Flaadestyrkerne skulde synes uførenelig med Ordlyden af Lovens § 1, hvor det hedder, at *Hovedopgaven* for det samlede Forsvar er „at forsvare Danmarks nationale Uafhængighed, dets Højhedsret og Neutralitet, i Overensstemmelse med de gældende folkeretlige Regler og Aftaler, derunder Folkeforbundspagten ...“.

Det er Danmarks Forsvar, det gælder, og intet andet. Vor Generation maa derfor nøje kende Ansvarret overfor de kommende Slægter, nu, da Afgørelsen træffes om Midlerne til „Sikring af Statens Livsinteresser“. I denne Afgørelse maa de militære Sagkyndiges vægtige Indlæg mane til den alvorligste Eftertanke.

En smuk Redningsdaad paa Bornholm.

Onsdag den 16. Januar strandede norsk Damper „Skolma“ af Aalesund nord for BølsHAVN paa Bornholm. Det var en forrygende Vejr, en Snestorm, saa man bogstavelig knapt kunde lukke et Øje op. Vagten havde paa sin Patrouillering været forbi Strandingsstedet om Morgenen ved 4 Tiden, og ved 5 Tiden stødte Skibet, men blev først opdaget ved 7½ Tiden af en Avlsbruger, der boede umiddelbart inden for Strandingsstedet.

Svaneke Redningsvæsen blev straks alarmeret, men da det havde føjet hele Natten, og Vejret paa det Tidspunkt var saaledes, at Himmel, Hav og Jord stod i et, maatte man kæmpe sig frem Fod for Fod

mod Uvejret, og først Kl. ca. 9 ankom Redningsmandskabet til Strandingsstedet, og uagtet det som Følge af de udstaaede Strabadser var en Del medtaget, gik de raske Folk dog straks i Gang med at rigge Raketapparaterne op, da man paa den meget farlige Klippe-kyst ikke kunde benytte Baad, og Skibet stod kun ca. 100 Meter fra Land. Efter at have skudt 6 Raketter lykkedes det at opnaa Forbindelse med Skibet, og da man nu skulde hale den tykke Trosse til sig om Bord, bekneb Trossen mellem Klipperne, saa man hverken kunde faa den frem eller tilbage. Det var drøje Timer der nu henrandt, hvor man arbejdede med at bringe Trossen klar af Skærene, hvilket først

lykkedes, efter at et Par Mand gentagne Gange havde vogtet Livet ved at hale sig langs Trossen og ud til Stedet, hvor den var bekneben, hvilket omsider lykkedes, og Forbindelsen blev opnaaet, saaledes at man havde den første af Besætningen paa Land Kl. ca. 4 om Em.; i Løbet af de kommende Timer havde man hele Besætningen, der bestod af 24 Mand, paa det tørre.

Efter som Timerne skred over Middag, og man ikke vidste, hvorledes det vilde gaa, naar Mørket faldt paa, blev der sendt Bud efter Gudhjem Redningsvæsen, som ankom til Stedet Kl. ca. 3 Em. og var behjælpelig med Redningsarbejdet.

Det var et smukt Redningsarbejde, det bornholmske Redningsmandskab her udførte, og det kan siges uden Overdrivelse, at hele Øens Befolkning med Angst og Spænding afventede de skibbrudnes Skæbne. Denne Spænding udløstes i Begejstring og Glæde, da Telefonen meddelte ud over Øen, at hele Besætningen var bjærget og var kommen i Hus hos Avlsbruger Herman Hansen, hvis Hus laa inden for Strandingsstedet, og hos hvem Besætningen nød den første lune Nat paa Bornholm.

Det var et godt Arbejde, der her var udført, men endnu var Strabadserne ikke til Ende for Redningsmandskabet, idet de havde flere Timers Arbejde for i det forrygende Vejr at vinde tilbage til deres Basis.

Den nye Motorretningsbaad fra Rønne havde en drøj Tur fra Rønne til Nexø, hvor den søgte til, antagelig for at være saa nær Strandingsstedet som mulig, om det ikke lykkedes at bjærge Besætningen i Land i Redningsstolen.

Hvilken farlig Situation det har været for de stakkels Skibbrune, kan man let tænke sig, naar man hører, at Skibet knækkede midt over, og den agterste Halvdel blev slynget ind mod Klipperne, et Stykke fra Forskibets Plads, hvor det ligger endnu som et talende Bevis for Søens enestaaende Magt og Styrke.

C. N.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Under Medvirksomhed af Arkitekt E. W. Marston og Grosserer V. Schou.

Husk Byggefonden.

„Mursten“ kan faas ved Foreningsmøderne ved Henvendelse til Medlem af Byggeudvalget, Restauratør Julius Petersen.

Marineforeningen „Dannebrog“ har valgt Redaktør Frederik Opffer til Formand i Stedet for afdøde Direktør August Petersen.

**

Redaktionen modtager ofte Referater af Fester etc., af hvilke det ikke fremgaar, i hvilken Afdeling og hvilken Dag de paagældende Møder m. v. har fun-

det Sted. Opmærksomheden henledes paa det nødvendige i, at saadanne Referater indeholder de nævnte Oplysninger, samt at Bidrag til Bladet, i Særdeleshed Navne, bør være tydeligt skrevne.

**

Danske Soldaterforeningers Fællesudvalg afholder Torsdagen den 18. April 1929 en Mindefest for 65 Aars Dagen for Kampen paa Dybbøl, i Nimbs Selskabslokaler.

Mindefesten, i hvilken Veteraner vil deltage, vil omfatte Sange og Taler, Tableauer og Forevisning af Lysbilleder fra Dybbøl, Recitation m. m.

Efter Mindefesten frit Samvær og Dans.

Et begrænset Antal Billetter er stillet til Rædighed for Marineforeningen og vil kunne faas paa dennes Kontor, Dosseringen 51, Kl. 1—3.

Pris pr. Stk. Kr. 2.50.

BORNHOLM-AFDELINGEN

afholdt Mandag den 5. November Sammenkomst for sine Medlemmer ved et glimrende Pølsegilde i Svaneke, hvortil der var kommet Kammerater fra hele Øen. Fra først til sidst var Stemningen præget af det rigtige gode, gamle Kammeratskab, og Tankerne gav sig Udslag i Tale og Sang. Der var til den højtidelige Anledning skrevet en Del Sange, som hver for sig gjorde stor Lykke. Efter Skafningen samledes man i Hotel „Østersøens“ Lokaler, hvor Punche-Bollen kom paa Bordet, og manges: „Kan Du huske,“ blev udvekslet. Som i de gode henvundne Dage, da man dansede til Harmonikatoner, fik man senere arrangeret en Svingom, hvori selv de, der var over 70 deltog.

Tirsdag den 4. December afholdtes Andespil i Rønne til Fordele for Juletræet. Sammenkomsten var med Damer, der saavel denne Gang som ved lignende Lejlighed, har vist, at de interesserer sig for Foreningen og de forskellige Sammenkomster, selvfølgelig mest for dem, de selv deltager i. Der var fra Kammerater og deres Damer sendt mange pæne Gevinster, ikke alene Ænder, men Haandarbejder o. a., der alt blev solgt, og vi opnaaede en reel Indtægt paa 120 Kr.

Det er rørende at se den Offervillighed, hvormed enhver deltager i disse Andespil. Aarsagen er antagelig, at det hele kommer vore Børn tilgode.

Juletræet som ofholdtes den 27. December, ligeledes i Industriforeningens Lokaler i Rønne, var fra først til sidst præget af Glæde og Tilfredshed saavel hos Børn som Voksne. De første havde frit Spil til Kl. 9½, herefter var der ½ Time til Rengøring, og Kl. 10 begyndte de voksne at fornøje sig ved Dansen.

KØBENHAVN-AFDELINGENS SKYTTELAV

sluttede efter en fleraarig, god Tradition det gamle Aar med et fornøjeligt Andespil, der blev afholdt efter den ordinære Skydning den 11. December. Denne Begivenhed havde som sædvanlig formaaet at „trække“, baade Medlemmer og gode Gaver, saa Bestyrelsen ved Spillet Begyndelse kunde disponere over en velassorteret, blandet Spækhøker-, Tobaks- og Vinforretning, indeholdende over 35 Gevinster.

— — —

Aaret 1929 aabnedes med et velbesøgt Møde den 8. Januar. Efter Skydningen samledes de ca. 60 Kammerater oppe i den smukke Festsal i Park-Restauranten. Det maa have været med en underlig, beklemt Følelse, at Formanden her bød „Velkommen til Bords og et godt Nytaar“, idet han samtidig meddelte, at det nye Aar allerede havde gjort et kraftigt Indhug paa vore gode Kammerater; Nytaarsdag jordedes gamle Krigs-

assessor *P. Lund*, Veteran fra 64; *Richard Jensen*, som vi saa kort forinden havde kunnet hylde paa det hjerteligste i Lavet, var umiddelbart forinden afgaaet ved Døden, og vor trofaste Kammerat, Forstander *E. P. Jensen* fra Læringehjemmet, laa ganske afgjort paa det yderste, det var blot et Spørgsmaal om Dage og Timer, hvornaar vi ogsaa mistede ham. — Paa sin velkendte, jævne Maade mindedes Formanden de afdøde Kammerater, og sluttede med et „Ære være deres Minde.“ —

Men — de levende skal jo leve, og for dem fortaalte saa Söminemester *Janus Sørensen* meget, ja uhyre interessant om sin sidste Rejse til Østgrønland i 1927—28, hvor han i Scoresby Sund ledede Opstillingen af den nye „Radiomik“ (som Grønlænderne kaldte den!) til Styrelsen og et seismografisk Anlæg til geodætisk Institut. Levende og klart, med mange pudsige Smaatræk og ledsaget af en Serie pragtfulde Lysbilleder holdt han sine Tilhørere fangne med sin Beretning om Opvejsen, Udlosningen, Transporten af alt Godset op i Land, bl. a. den ca. 300 kg tunge Motor-Generator, der skulde op til den kommende Senderstation paa et ca. 60 Meter højt Plateau; om Rejsningen af de høje Master, Sprængningen i Fjældet til Seismograf-Brønden o. s. v., samt endelig om Glæden ved pludselig en Dag, saa langt fjærnet fra Civilisationens Centre, at høre „Speakeren“ hernede fra Pressens Radio-Avis af Hensyn til de mange danske langt borte bringe de sidste Nyheder fra Morgenaviserne! Da forstod man ret Glæden og Nyttens af en „Radiomik“.

Men Glanspunktet for den Aften var endnu ikke naaet: efter Foredraget gik vi alle ind ved Siden af i „Parkteatret“, hvor Foredragsholderen (af H. t. Brandvæsenet) fremviste en ganske pragtfuld Film, han havde taget deroppe, og som først var blevet færdig hernede Nytaarsdag. At se de vekslende Belysninger over Fjæld, Sne og Is, se Folkene arbejde, Hundene hvile og trække Slæde, Modtagelse af Besøgende i „Byen“, o. s. v. gav alle os andre en Smule Forstaaelse af det dragende Trykkeri, der faar Folk til stadig at længes derop igen.

Et bragende Bifald til Tak lønnede vor gode Ven og Foredragsholder, da den sidste Meter var rullet af og vi igen samledes om Bordene. En saadan Aftens Underholdning kan vi ikke noksom anbefale vore Kammerater ude i Provinsen — det er noget af det rigtige, hvor klog Ledelse og teknisk Indsigt, Mandsmod og sejt Udholdenhed fører til en straalende Sejr!

Ordinær Generalforsamling

afholdtes Tirsdag den 5. Februar i Parkteatrets Selskabslokaler.

Efter at Skydningen var afsluttet, samledes ca. 70 af Lavsbørndrene i Forlokalet til en enkel, men smuk om stemningsfuld Mindehøjtidelighed for en af Lavets Stiftere og mangeaarige Bestyrelsesmedlem, Forstander *E. P. Jensen*. I det tilstødende Lokale spillede Musikken dæmpet Händels Largo, hvorefter Formanden, Lagerchef *Grønvold* holdt en smuk og personlig præget Mindetale for vor afdøde, trofaste Kammerat, *Viggo Strandmose* sang et Par Vers af „Der staar et Slot i Vesterled“, og Flaget, der hidtil havde vajet paa halv Stang, blev nu kippet tre Gange, inden det blev sat paa hel, idet Formanden udtalte „Ære være Forstander Jensens Minde“. Orkesteret spillede til Slut „Kongernes Konge“, og alle sang med.

Til Tonerne af „Holmens faste Stok“ samledes alle Kammeraterne i den store Sal, omkring Direktør *Iversens* Oceaner af kogt Torsk med „Tilbehør“.

Der herskede en udmærket og munter Stemning, som blev yderligere forstærket, da et Panserskib sejlede ind, forsynet med en af Formanden forfattet munter Torskevis, som gjorde stor Lykke.

Derefter gik man over til Generalforsamlingen, hvor Mester *Holst* blev enstemmig valgt til Dirigent; efter at have konstateret Generalforsamlingens lovlige Indvarsling, gav han Ordet til Formanden, som aflagde Beretning for Lavets 12' Aar, hvoraf fremgik, at Lavet i Løbet havde mistet 4 Brødre,

som Formanden smukt mindedes, samt at Medlemsantallet ved Aarets Slutning var 177.

Fabrikant *Schultz* takkede Formanden og Bestyrelsen for Aaret, der svandt, og efter at Beretningen var godkendt, fik Kassereren Ordet for at aflægge Regnskabet, som bl. a. udviste Restance for kun 3 Medlemmer.

Ingeniør *Holm* foreslog at afskrive en Sum hvert Aar paa Skydemateriellet, hvortil Formanden bemærkede, at da der stadig fandt Fornyelser Sted, fandt han ingen Anledning dertil.

Regnskabet blev derefter godkendt.

Bestyrelsen foreslog enkelte Lovændringer, som efter nogen Diskussion mellem *Schultz*, Formanden og Kassereren blev vedtaget.

Ved Valg af Kasserer blev *Bønnelycke* genvalgt med Akklamation, samt Næstformanden, *N. Strandmose*, genvalgt, og Oversöminemester *P. Rasmussen* nyvalgt, begge med Akklamation, de takkede alle tre for Valget, hvorefter *Gustav Olsen* blev genvalgt som Revisor, og *Pihlkær Christensen* som Revisor-Suppleant.

Efter at *Schultz*, *Hornung*, *Lauritzen*, og Formanden endnu engang havde Ordet, fremkom *Bønnelycke* med et af fhv. Overkanoner *Harald Jensen*, som grundet paa Sygdom var forhindret i at være til Stede, indsendt Forslag om en Ærespræmie, skænket af Damerne, og han ioreholdt Kammeraterne, at den ifl. Lovene fastsatte Bøde, for ikke at bære Emblemet ved Lavets Sammenkomster for Eitertiden vil blive opkrævet.

Dirigenten sluttede derefter Generalforsamlingen, og Formanden takkede ham for den udmærkede Maade, hvorpaa han hele Aftenen ledede Forhandlingerne.

Lavet sluttede Aftenen med at give Punch over hele Linien, hvorunder den rigtige Skyttelavs-Stemning kom frem, med vekslende Taler og Sang.

NYBORG-AFDELINGENS 15-AARS STIFTELSESFEST fejredes den 12. December ved en festlig Sammenkomst paa Hotel Royal.

Bestyrelsen havde pyntet Salen smukt med Flag, og Hr. *O. Larsen* havde paa bedste Maade sørget for Skafningen. Salen var paa det nærmeste fyldt af Foreningens Medlemmer med Damer, og blandt Jubilæumsgæsterne var der Repræsentanter fra Marineforeningerne i Odense, Faaborg og Svendborg. Efter at Flaget var hejst, bød Formanden *H. Chr. Jensen* velkommen og talte kort efter for Hans Majestæt Kongen. Der fulgte en lang Række Taler, og fra mange Sider hylledes Marineforeningen, dens Bestyrelse og Formand. En munter Sang af Direktør *Carl Jensen* gjorde megen Lykke. Man var iøvrigt saa heldig at have selve Sangforeningens Formand „*P. Chr.*“ som Forsanger.

Efter Skafningen, der tog nogen længere Tid end vistnok normal til Søs, var der Dans paa Dækket.

HORSENS-AFDELINGEN

afholdt den 3. Januar sin Julefest med Juletræ for Medlemmer med Børn. Der var god Tilslutning til Festen, og da Dørene aabnedes til den pyntede Sal, hvor et mægtigt Juletræ var anbragt, var ca. 70 Voksne og 40 Børn samlede. Efter at Flaget var hejst, ønskede Formanden velkommen, og efter Afsyngelsen af nogle Julesalmer og Julesange, kom under stormende Jubel Havguden Neptun, fuldt af sin Overmatros „*Ole*“, som trak en Slæde, der foruden Tang og Alger fra Havbunden, indeholdt to store Muslingskaller, hvori til Børnenes Overraskelse fandtes en Mængde Poser, fyldte med Julegodter samt Appelsiner og Æbler, som Neptun rundhaandet uddelte, medens han underholdt de smaa med Fortællinger. Han fik mange Venner, og hans Overmatros „*Ole*“ høstede megen Anerkendelse for muntre Sange. Efter Kaffen morede en tilstedeværende Tegner, Søn af et af vore Medlemmer, Selskabet med, i en utrolig Fart, at fæstne paa Papiret en Del humoristiske Tegninger, og Dansen fortsattes af saavel Smaa som Store med Liv og Lys til Kl. 1.

KALUNDBORG-AFDELINGEN

afholdt den 18. Januar Generalforsamling paa Grand Hotel, men paa Grund af Vejrforholdene havde næsten ingen af Medlemmerne fra Landet givet Møde.

Der blev indledet med Ærtegilde, hvor Formanden, Lods *Plambech-Hansen*, bød velkommen, og da Spisningen var overstaaet, tog man fat paa Generalforsamlingen, hvor Formanden aflagde Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar. Foreningen havde som sædvanlig udfoldet en livlig Virksomhed.

I Kaptajn *Stoumanns* Fraværelse aflagde Købmand *Carl C. Petersen* Regnskabet, der udviste et Overskud paa ca. 500 Kr. Saavel Beretning som Regnskab godkendtes.

Til Bestyrelsen genvalgte Gdr. *Jens Andersen*, Dalby, Lokomotivfyrbøder *Fischer* og Lods *Plambech-Hansen*. Fra Gdr. *Rasmus Rasmussen*, Bjørnstrup, forelaa Meddelelse om, at han ikke ønskede Genvalg. I sin Tid foreslog han *Dahlsgaard*, Bjørnstrup, som ogsaa eenstemmigt valgtes.

Til 1. Reservefanefører valgtes Restauratør *Jensen*, Det ny Højskolehjem.

Efter Bestyrelsens Forslag blev der valgt 2 Medlemmer fra Landet og 2 fra Byen til at tiltræde Bestyrelsen i de Tilfælde, hvor der skal være Ballotation over ekstraordinære Medl. Hertil valgtes Restauratør *Jensen*, De ny Højskolehjem, den Motorsagkyndige, Maskinmester *Jensen*, Fabrikant *Vølund Kristiansen*, Melby, og Bagermester *Ejlertsen*, Raklev.

Efter Generalforsamlingen holdt Politifuldmægtig *Danlund* et udmærket og interessant Foredrag om Falgets Historie og fremviste en Række ypperlige Lysbilleder.

Foredraget er antaget til Udsendelse gennem Radioen.

Efter Foredraget var der en Svingom.

MIDDELFART-AFDELINGEN

afholdt 24. Januar selskabelig Sammenkomst med Damer paa Hotel „Melfar“. Ved 6 Glas blev der pebet til Skafning, og efter at Medlemmerne var samlet ved Bordet, hejstes Flaget. Under Skafningen holdtes flere Taler, og blev der sunget 2 Sange. Den ene for Damerne. Efter endt Skafning blev der pebet paa Dækket til Arbejde. Dette viste sig at bestaa i at slaa Katten af Tønden og trække Tov. Kattekonge blev en af Damerne. Efter end „Arbejde“ blev der pebet ned paa Banjerne, hvor Kaffen var serveret. Senere var der Dans paa Dækket. Hele Sammenkomsten var præget af den bedste og muntreste Stemning.

FAABORG-AFDELINGENS 15-AARS JUBILÆUM

Ved en større Festlighed paa Rasmussens Hotel fejrede Faaborg-Afdelingen den 29. Januar sin 15-aarige Bestaaen i Overværelse af ca. 100 Damer og Herrer. Blandt Gæsterne var Hovedforeningens Formand, Admiral *C. Carstensen*, fra Odense var mødt Telefonmester *Buchgreitz* og Toldassistent *Bruun*, fra Nyborg Købmand *Jensen* og fra Assens Havnefoged *Jacobsen*.

Hotellets store Sal var festligt smykket med Signalflag, paa Bordene paraderede en hel Flaade af Hr. *Olaf Petersens* graa Panserskibe, rundt paa Væggene var smykket med Tegnninger fra Marineforeningens Liv, og paa Balkonen var anbragt et smukt Transparent, forestillende Marineskibe. Da alle var tilbords, bød Formanden, Jernstøber *C. C. Jensen*, Velkommen, og Flaget blev hejst med Honnør. Kort efter motiverede Formanden smukt en Skaal for *H. M. Kongen*, til hvem der afsendtes et Hyldestelegram. Admiral *Carstensen* talte for Faaborg Marineforening og hyldede denne Afdelings og dens Stiftere, der gennem de mange Aar havde røgtet deres Formands- og Bestyrelseshverv paa udmærket Maade, og udtalte Haabet om, at den Aand, der var raadende hos alle gamle Marinere til Styrkelse af Kammeratskab og i Interesse for vort Søværn maatte leve kraftigt til Gavn for Værnet og Landet. Under udmærket Stemning holdtes der derpaa mange fortræffelige Taler, af *Buchgreitz* for Damerne, af Admiralen specielt for Faaborg-Afdelingens Formand, af Havnefoged

Jacobsen for Faaborg, af Formanden saavel for Afdelingens 100-aarige Æresmedlem, Skipper *Birkholm* som for Grosse- reren *Valdemar Schou*, der ved Sygdom var forhindret i at være tilstede, af Værkfører *Olsen* for Bestyrelsen, af Købmand *Larsen* for Nyborg-Afdelingen, og endelig af Fotograf *Mikkelsen*, Forfatter til en udmærket Sang, for *C. C. Jensen*.

Den helt igennem meget smukke og vellykkede Fest sluttede med Dans. Fra *H. M. Kongen* indløb under Festen et Takketelegram, der modtoges med stærkt Bifald.

AALBORG-AFDELINGEN

afholdt Onsdag den 6. Februar Kl. 8 Em. Generalforsamling i Haandværkerforeningens lille Sal.

Efter Tur skulde afgaa: Inspektionsbetjent *Høfler*, Skibsbøder *Jacob Nielsen* samt Konsul *Müller* og *Stuhr*. D'Hrr. *Müller* og *Stuhr* ønskede ikke at modtage Genvalg, hvorimod d.Hrr. *Høfler* og *J. Nielsen* havde erklæret sig villige til at modtage Genvalg.

100 Medlemmer var til Stede.

Efter at Flaget var hejst, bød Formanden, Konsul *Im. Stuhr*, velkommen og foreslog Valg af Dirigent. Som saadan valgtes Formanden.

Formanden udtalte smukke Mindeord over de i Aarets Løb ved Døden afgaaede Medlemmer: Malermester *Anton Larsen*, Dokmester *Hansen* og Æresmedlem Dannebrogsmænd *Sandborg*, *Sebbersund*.

Medlemmerne rejste sig.

Formanden omtalte de forskellige Tilfælde, hvor Flaget i Aarets Løb havde repræsenteret, ikke alene her i Kredsen, men ogsaa i andre Tilfælde naar en Marinekamerat stedtes til Hvile, eller naar fremmede Søfald afgik ved Døden og blev begravet, i hvert enkelt Tilfælde havde Marineforeningen vist Opmærksomhed ved at sende signerede Kranse.

Ligeledes omtalte han, at der efter Sædvane ogsaa i Aar i to Tilfælde ved Eksamenen paa Aalborg Navigationsskole var uddelt Hædersgave til de to bedste Elever, henholdsvis ved Navigations- og Maskinisteksamenen, han bragte Flagmand *Lassen* en Tak, fordi han al Tid gav Møde, naar der kaldtes paa ham.

Foreningen tæller i Dag 462 Medlemmer.

Konsul *Müller* aflagde derefter som Kasserer Beretning og Regnskab, der balancerede med en Kassebeholdning paa 262 Kr.

Der gaves enstemmig Decharge for Regnskabet.

Behandling af indkomne Forslag.

Paa Foreningens ordinære Generalforsamling den 14. Febr. 1929 forelaa Forslag fra Brofoged *Nielsen* saalydende:

„Undertegnede tillader sig høfligst at foreslaa den højtærede Generalforsamling, at alle aktive Medlemmer af Marineforeningen, der er fyldt 70 Aar, efter skriftlig Anmodning til Bestyrelsen, kan fritages for at betale Kontingent til Marineforeningen.“

Efter at Forslaget havde været drøftet blandt Medlemmerne, blev det vedtaget.

Bestyrelsen fandt sig nu foranlediget til at fremsætte følgende Forslag:

„At ophæve Bestemmelsen om, at 70-aarige var kontingentfri, medens Bestyrelsen skulde være berettiget til at fritage økonomisk daarligt stillede Medlemmer for at betale Kontingent, naar skriftlig Anmodning herom indsendtes til Bestyrelsen.“

Efter at saavel Formand som Medlemmer havde haft Lejlighed til at udtale sig vedtoges Bestyrelsens Forslag med stort Flertal.

Valg af Bestyrelse:

Foranlediget af, at Formanden ønskede at trække sig tilbage fra Posten, foreslog Direktør *Hansen*, at man genvalgte ham med Akklamation.

Formanden replicerede, at han trak sig tilbage efter eget Ønske. Han havde nu været Chef i 12 Aar, var ikke træt, men ønskede, at der skulde tilføres Foreningen friskt Blod, og det stod fast, at han trak sig tilbage.

Foreslaaet som Medlemmer af Bestyrelsen blev Konsul *F. A. Olsen*, Skibsrheder *Jac. Nielsen*, Inspektionsbetjent *A. Høfter*, Fiskerikontrollør *Jørgensen* og Kaptajn *Boustrup*.

Ved den derefter skriftlige Afstemning valgtes:

Høfter med 51 Stemmer — *Jac. Nielsen* med 50 Stemmer — *Olsen* med 45 Stemmer — *Jørgensen* med 31 Stemmer — medens *Boustrup* fik 30 Stemmer og saaledes blev Suppleant. Som Revisorer genvalgtes Navigationsforstander *V. Gustafsen* og Havnefoged *Chr. Mølbak* med Forhyringsagent *Krarrup* som Suppleant. 20 Sendemænd valgtes til at repræsentere Foreningen ved Sendemandsmødet i Odense.

Eventuelt.

Næstformanden, Fabrikant *Kjør*, rejste sig og udtalte:

„Vi staar i Dag overfor en Begivenhed i Marineforeningens Historie, idet to af vore bedste Mænd, Chefen og Kassereren, d'Hrr. Konsul *Stuhr* og Konsul *Müller* trækker sig tilbage. Jeg føler Trang til, nu da det er sidste Dag De, Konsul *Stuhr*, staar paa Kommandobroen, at bringe Dem, ikke alene min, men alle Marineres hjærteligste Tak for hvad De har været for os. Ikke alene indad men ogsaa udadtil har De været en Kraft, som vi vil komme til at savne.“

Alle rejste sig, og der blev overrakt den afgaaede Chef en pragtfuld Blomsterbuket.

Derefter vendte Næstformanden sig til Konsul *Müller* og udtalte: „Ogsaa Dem, Konsul *Müller*, vil vi komme til at savne. De har fra Foreningens første Dag været os en god Mand, der al Tid har haft en glimrende Orden i Regnskaberne; men ogsaa paa anden Maade har De virket; De har været en økonomisk Administrator, og det siger vi Dem Tak for.“

Ogsaa Konsul *Müller* blev der overrakt en Blomsterbuket og Medlemmerne rejste sig.

Chefen tog Ordet: „Naar jeg nu trækker mig tilbage, er det ikke, fordi jeg er ked af Marineforeningen, langt fra, men jeg har nu i samfulde 12 Aar været dens Chef. I kender mig, og jeg Jer. I véd paa Forhaand hvad jeg vil sige, og det kan blive trættende i Længden at høre den samme Mand tale, derfor gaar jeg.“

Da jeg i sin Tid overtog Kommandoen, var det mit faste Forsæt at føre Skibet fremad, støt, efter en bestemt Kurs. Det har gennem Tiderne vist sig, at den Kurs, jeg den Gang satte ud, har været den rette, og naar jeg nu i Dag for sidste Gang har haft min Time paa Kommandobroen, da véd jeg, at jeg trygt kan aflevere Skibet, netop fordi jeg véd, at jeg har gjort min Pligt.“

Chefen takkede sin Næstkommanderende og sin Bestyrelse og særlig Høfter, for Aarene, der svandt. Han takkede Lods Christensen, Flågemanden, dem alle — og synlig bevæget udbragte han et Leve for Marineforeningen.

Konsul *Müller* takkede sine gamle Kammerater indenfor Bestyrelsen, ikke mindst Formanden, takkede hver enkelt for udmærket Samarbejde i de mange Aar.

Høfter takkede Chefen for trofast og godt Samarbejde.

Senere paa Aftenen konstituerede Bestyrelsen sig med Fabrikant *Kjør*, Formand, Skibsrheder *Jac. Nielsen*, Næstformanden, Fiskerikontrollør *Jørgensen*, Kasserer, og Inspektionsbetjent *A. Høfter*, Sekretær.

Efter Generalforsamlingen serveredes forløren Skildpadde.

BORNHOLM-AFDELINGEN

afholdt Onsdag den 6. Februar sin ordinære Generalforsamling Kl. 6 i Rønne Haandværker- og Industriforenings Lokaler.

Formanden, Statsoverbetjent *Nielsen*, bød velkommen og mindedes i nogle varmfølte Ord de gamle Kammerater, som i Aarets Løb er afgaaet ved Døden.

Regnskabet oplæstes og vedtoges, det udviste en Status paa ca. 1000 Kr.

Formanden aflagde Beretning for det forløbne Aar.

Det vedtoges at yde en Flidspræmie paa 25 Kr. til den dygtigste Elev paa Rønne Fiskeskipperskole. Præmien tænkes at skulde virke som en Spore for Ungdommen.

Flv. Købmand *A. Gram* i Svaneke udnævntes til Foreningens Æresmedlem.

Formanden, samt den øvrige Bestyrelse genvalgtes med Akklamation. Slagtermester *Andr. Ipsen* i Aakirkeby nyvalgtes i Stedet for flv. Elektricitetsværksbestyrer *A. V. Møller*, der havde forladt Øen.

Efter Generalforsamlingen, som sluttede Kl. 7½, samledes man om Fru Hansens udmærkede og traditionelle „Biksemad“. Ved Bordet var udmærket Stemning, Taler og Sangé vekslede, og Baadsmandens Nattergal havde slaaet sine Triller til Hundevagten, før man begav sig hver til sit.

NYKØBING, F.-AFDELINGEN

afholdt sin aarlige Generalforsamling i Industribygningen Onsdag den 6. Februar. Efter at Flaget var hejst valgtes Procurist *Marcussen* til Ordstyrer.

Formanden mindedes i smukke Ord en Kammerat, Mægler *Tornø*, som i Aarets Løb var afgaaet ved Døden, og aflagde derefter Beretning om Afdelingens Virksomhed.

Kassereren oplæste Regnskabet, som balancerede med 1744 Kr. 09 Øre; der var en Kassebeholdning paa 280 Kr. 58 Øre.

Til Bestyrelsen genvalgtes Barbermester *Witzel* og Murermester *Dahl*, og nyvalgtes Maskinmester *Nielsen*, Suppleant blev Tømrermester *J. Olsen*.

Revisorer, Flag- og Reserveflagbærer genvalgtes.

Sendemandsudvalget overlodes til Bestyrelsens Afgørelse, idet flere mente, at man havde for lidt Indflydelse paa disse Møder og hellere maatte spare de Penge, som det koster at sende Deltagere.

Efter Generalforsamlingen var der nogle Timers kammeratligt Samvær.

LEMVIG-AFDELINGEN

afholdt den 11. Februar ordinær Generalforsamling i Industrihotellet.

Formanden aflagde Beretning, og Kassereren, *Chr. Bach*, aflagde Regnskabet, der balancerede med 1190 Kr. Beretning og Regnskab godkendtes enstemmigt.

Til Bestyrelsen genvalgtes Formanden, Styrmand *H. Larsen*, og Skibsreder *L. Hedaa*. I Stedet for Kaptajn *Rønberg*, der ikke ønskede Genvalg, nyvalgtes Købmand *Thorikild Jensen*; de øvrige Bestyrelsesmedlemmer er: Baadfører *Nipper*, Blikkenslager *H. Jacobsen*, Assistent *Chr. Bach* og Vognmand *N. Gerholdt*. Som Revisor genvalgtes Maskinmester *Elmgreen* og nyvalgtes Guldsmed *Strande*. Som Repræsentanter ved Sendemandsmødet valgtes Formanden og Pakhusformand *N. Skafsgaard*; som Suppleant Smedemester *P. Kjeldahl*. Til Flagbærere genvalgtes Arbejdsmand *Jørgensen* og Matros *Rønberg*. Formanden sluttede Generalforsamlingen med Tak til de mødte og udbragte et Leve for Foreningen, der tæller 113 Medlemmer.

Efter Generalforsamlingen havde Mønnenne indbudt Damerne paa Gule Ærter, Flæsk og Pandekager, og for første Gang fik Damerne et lille Indblik i, hvorledes det gik til, da vi var til Orlogs, idet Damerne var i deres egne Bakker og selv besørgede Bakstørn til stor Moro for Deltagerne.

Den vellykkede Aften sluttede med en Svingom. Musikerne, 3 Mand, havde begivet sig fra Horsens til Lemvig for at glæde Medlemmerne denne Aften.

Bestyrelsen konstituerede sig med Styrmand *H. Larsen*, som Formand, Baadfører *O. Nipper*, Næstformand, Assistent *Chr. Buch*, Kasserer. Til Forlystelsesudvalget genvalgtes *Jacobsen-Hedaa* og nyvalgtes *Thorikild Jensen*. *Jacobsen* valgtes som Formand, *Gerholdt* som Hulgast og Inventarieforvalter.

AALBORG-AFDELINGEN

afholdt den 12. Februar en velbesøgt Sammenkomst i Haandværkerforeningens store Sal.

Foreningens Sekretær, Inspektionsbetjent *Høfler* bød velkommen til Forsamlingen og Aftenens Taler, Forfatteren *Holger Rosenberg*.

I 1927—28 foretog Hr. Rosenberg en eventyrlig Rejse igennem det mørke Afrika af den Rute, Stanley havde kæmpet sig frem af 50 Aar tidligere.

Paa en livfuld Maade skildrede Forfatteren den Tur i Stanleys Fodspor: Sejladsen paa de store Floder og Søer, Vandrinen igennem de mysteriefyldte Tropeskove.

Foredraget ledsagedes af nogle meget smukke Lysbilleder. „Dækket“ blev ryddet og Dansen gik lystigt.

ODENSE-AFDELINGENS SKYTTELAV

afholdt sin aarlige Katteskydning i „Billiard-Kaféen“s Lokaler Tirsdag den 12. Februar. Tilslutningen var desværre mere end sparsom — hvad der maaske maa skrives paa Influenzaens Konto, — men de fremmødte Skyttebrødre fik en rigtig fornøjelig Aften ud af det.

Kattekonige blev Togfører *Steffensen*; 2den Præmie vandtes af Direktør *Claus Hansen*, 3die Præmie af Vognmand *Henriksen* og 4de Præmie af Togfører *Steffensen*.

I Fri Skydning vandtes 1ste Præmie af Direktør *Claus Hansen* med Tømrer *L. Larsen* paa 2den Pladsen.

Skydningen sluttedes med fælles Smørrebrødsbord.

HASLEV-AFDELINGEN

afholdt Fastelavnsfest Torsdag d. 14. Februar paa Hotel Axelhus. Trods det slemme Vejr mødte der mange Marinere med Damer og Børn til Festen. Kl. 7 blev der saa budt velkommen, hvorefter Børnene paa Fordækket slog Katten af Tønden. Efter Tøndeslagningen samledes Børnene paa Agterdækket om Chokoladeborde, hvor Præmierne blev uddelt, og saa dansede Børnene paa Banjerne til Kl. 10. Medens Børnene dansede, drak de Voksne Kaffe, og der blev ved Bordet holdt mange Taler.

Efter Kaffebordet tog de Voksne fat paa Dansen.

KØBENHAVNS-AFDELINGENS GENERALFORSAMLING den 20. Februar 1929.

Afdelingens aarlige ordinære Generalforsamling i Studenterforeningen den 20. Februar havde samlet ca. 120 Medlemmer. Efter at Flaget var honoreret, øød Formanden, Groserer *Valdemar Schou*, Velkommen og aabnede Dagsordenen med at foreslaa Fabrikmester *Holst* til Dirigent, hvilket Valg foregik med Akklamation, hvorefter Dirigenten gav Formanden Ordet for Aflæggelse af Aarsberetningen, som konkluderede i et roligt Aar med Frengang i Medlemsantallet. Beretningen modtoges med Bifald, hvorefter man gennemgik Regnskabet, som ikke gav Anledning til Bemærkninger, og for hvilket der gaves enstemmig Descharge. Den paafølgende Gennemgang af det til Vedtagelse forelagte Foreslag til Vedtagelse Lokalafdelingen, hvis Paragraffer forelagdes enkeltvis, gav kun Anledning til oplysende Bemærkninger, hvorefter Vedtægterne enstemmigt godkendtes.

Den afgaaende Bestyrelse genvalgtes med en særlig Hyldest til Formanden og Tak for hans og Bestyrelsens Arbejde. Uden særlige Bemærkninger afsluttede Dirigenten Dagsordenen og modtog Forsamlingens Tak for sin rolige og kyndige Ledelse.

Efter Spisningen holdt Overlærer *Hørning* et ganske udmærket Foredrag om „Søfold og Skibe“, en smuk Hyldest til Sejlskibenes snart svundne Dage og ledsaget af en Række

sjældent smukke Lysbilleder af Sejlere i Storm og Magsvejr under alle Himmelstrøg. At dette Emne paa Forhaand havde den sagkyndige Forsamlings Interesse, er givet, og naar dertil kommer Foredragsholderens særlig smukke Fremstilling af Emnet i Ord og Billeder, kunde et stormende Bifald ikke udeblive — og gjorde det heller ikke, ligesom den Tak som først Formanden og derpaa Skibsførerforeningens Formand, Kaptajn *Hagelberg*, rettede til Overlærer *Hørning*, var Udtryk for alles Glæde over det Indblik i Sejlskibstidens Liv og Vilkaar, han havde givet os.

En smuk og indholdsrig Aften i enhver Henseende.

NÆSTVED-AFDELINGEN

har afholdt Generalforsamling og Vinterfest i Industribygningen.

Generalforsamlingen afholdtes om Eftermiddagen, og ved denne valgtes Maskinmester *Olsen* til Ordstyrer, hvorefter Formanden, Barbermester *Christiansen* aflagde Beretning, og Kassereren, Maskinmester *Sager* oplæste Regnskabet, der godkendtes. Det balancerede med 979 Kroner.

Til Bestyrelsen genvalgtes Barbermestrene *Christiansen* og *Scheibel* samt Fiskeeksportør *Martens*, Karebæksminde, og nyvalgtes Installatør *Vernøe*, Stedfortræder Gdr. *Fr. Madsen*, Hammer.

Til Revisor valgtes Fabrikant *Jensen*, Trævarefabrikken „Dan“.

Som Sendemænd valgtes Formanden og Restauratør *Christiansen* med Købmand *Vilh. Jørgensen* som Stedfortræder.

Det vedtoges, at Marineforeningens Stander skulde kunne købes af Medlemmerne til Brug paa Motorbaade, Biler og Sommerhuse.

Kl. 6 lød „Skibsklokken“, og medens Flaget gik til Tops, samledes henvend 80 gamle Marinere med deres Damer til et Fællesmaaltid. Maskinmester *Olsen* talte for Fædrelandet, Branddirektør *Jacob Jensen*, Toksværd, for Foreningen, Telefonmester *Hartwich* for Damerne, og saa gik Talerne ellers Slag i Slag, og muntre Sange, forfattede for Lejligheden, blev sunget og gjorde Lykke.

Da Kaffen var drukket, tændtes Illuminationen paa Skibssiden, der var rejst i den ene Ende af Salen, og unge og gamle Marinere dansede.

FRA THURØ-AFDELINGEN

Diamantbryllup.

Den 8. Januar fejrede Veteran, Kaptajn *Erik Clausen* og Hustru Diamantbryllup.

Der var bygget Æresport og smykket med Flag foran deres Hus, og fra Morgenstunden var der stort Rykind i Hjemmet af Gratulanter og Gaver, over 100 Telegrammer og mange Blomster fyldte Stuerne. Bl. a. var der Telegram fra *Kongen* og en Hilsen fra Marineforeningens Formand, Admiral *Carstensen*, en Hædersgave fra Marineministeriet og Telegram fra Forsvarsministeren. Endvidere var der Telegrammer fra Thurø Sømandsforening og den lokale Marineforening, ligesom der var Gratulationsbesøg af de fleste hjemmeværende Kaptajner fra Ø og Egn.

Om Aftenen var Familien og Vennekredsen samlede til en Fest i Hjemmet, hvor det gik meget muntert til, og Diamantbrudeparret holdt ud til Festen sent sluttede. Paa Thurø var Flagene ude i stort Tal for at hædre de kendte gamle, og i Svendborg Havn havde en stor 4-mastet Skonnert, der er hjemmehørende i Thurø, hejst sine brogede Signalflag som en smuk Hyldest til den gamle Sømand og hans Hustru, ligesom de mange oplagte Skibe i Thurø Bund flagede.

FRA ESBJERG-AFDELINGEN

Mindegudstjeneste.

Den 31. December holdtes i Zions Kirken Mindegudstjeneste for de i Aarets Løb forulykkede Fiskere. 1928 havde mange

Cigarer — **Tobakker** — **Vin**
bedst **S. J. Simonsen** billigst
Viktorigade 9 Telf. Eva 838

Jernbanehotellet Jernbanegade 7 8015
København Telefoner 8034
854

anbefales Kammeraterne.

Camillo Holm-Andersen.

Ulykker paa Havet og 9 Fiskere og Sømænd har fundet Døden, deriblandt 3 af Marineforeningens Medlemmer: Hv. Nr. 14743 Fisker Viktor Torbensen, druknet August 1928. — Hv. Nr. 16160, Fisker Chr. Enevoldsen, druknet Novemb. 1928. — Hv. Nr. 16472, Fisker Søren Jensen, druknet Novemb. 1928. Mindegudstjenesten var storstilet, smuk og gribende. Kirken var smykket med Sørgelof og Grønt, og flere Faner, hvoriblandt ogsaa Marineforeningens. Efter Orglets Præludium, bad Kordegnen Indledningsbønnen og Forsamlingen sang „Til Himlene rækker“. Pastor *Nielsen*, Ansager, prædikede ud fra Teksten i Johs. 5te: „hvad der kan ske, saa kan de være trøstige“. Efter Salmen „Befal du dine Veje“ talte Pastor *Bentsen* smukt og gribende ud fra Ordene, som nævnes i Salmen, der blev sunget: „Vej har du alle Steder, du Midler fattes ej“. Pastoren mindedes de i Aarets Løb forulykkede ved at nævne deres Navne, medens Forsamlingen rejste sig. Efter Bøn og Messe og Salmen: „Usporlig er vor Herres Vej“ sluttede Gudstjenesten.

Hele det store Kirkerum var fyldt til sidste Plads. Den overvejende Del af Kirkegængerne var Fiskere, Kammerater og Paarørende, der paa denne Aarets sidste Dag mindedes dem, der blev derude i Aaret, der svandt.

DØDSFALD

Forstander *H. P. Jensen*, Dbmd., *H. H. T.* 1875—1929.

Med Sorg maa Marineforeningen atter melde om et kendt og afholdt Medlems Død, idet Forstander for Lærlinge-Plejehjemmet i Nørresøgade, *E. P. Jensen*, er afgaaet ved Døden den 14. Januar efter et langt og strengt Sygeleje. En god Kammerat og Ven og et fremragende dygtigt Menneske skal vi ikke mere se blandt os. For Københavns Afdelingen og Skyttelaugene, hvis Kasserer han var, vil hans Ildhu for de Opgaver, han paatog sig og hans enestaaende Arbejdskraft være meget vanskelig, om ikke umulig, at erstatte, ligesom hans organisatoriske Dygtighed i alt, hvad han tog fat paa, var en af de mange gode Egenskaber, han havde faaet udviklet i sin Marinetid.

Udgaet fra Søværnets Underofficersskole med dennes glimrende Uddannelse, gjorde han som saa mange af sine Samtidige et Utal af Togter med under nordlige og sydlige Breddegrader og de mange brogede Billeder og Oplevelser gemte han trofast paa. Under Krigen gjorde han som Kanonér Tjeneste som Regnskabsfører ved Søartilleriet og overtog kort før Krigen Slutning, efter at være udtraadt af Tjenesten, Stillingen som Forstander for Lærlinge-Plejehjemmet i Nørresøgade.

I denne betydningsfulde Gerning, hvor han trofast bistodes af sin dygtige Hustru i Omsorgen for de over Hundrede unge Haandværkslærlinge fra hele Landet, som gennemgik deres Læretid i København, og for hvem de skabte et Hjem i bedste Forstand, fandt han sin Virksomhed efter sit Hjerte og som han gav sin fulde Kraft.

Beundringsværdig var den Organisation og Disciplin, som prægede hele Lærlingehjemmet, hvor hans milde og faste Styre skabte en Seværdighed, som baade han og hans Hustru og de unge Lærlinge med berettiget Stolthed kunde fremvise — og alt under saa frie Former, at Ungdommens naturlige Livsglæde fuldt kom til sin Ret. En smuk Livs-Gerning kunde han se tilbage paa, da han altfor tidlig gik bort, og hernede vil han blive savnet.

Ære være hans Minde.

M.

FRA NYBORG-AFDELINGEN

Afdød Veteran.

Den 14. Januar begravedes Veteran og Dannebrogsmænd, Fisker *Hans Nielsen*. Pastor *Folmer Nielsen* talte smukt ved Baaren, der var dækket af et Væld af Kranse.

I det store Følge saas som Repræsentant for Marineministeriet Orlogskaptajn *Michelsen*, der er Fører af Inspektionsskibet „Argus“. Foran Ligtoget førtes Fiskerforeningens og Vaabenbrødrenes Faner og Marineforeningens Flag.

Afdøde var Æresmedlem af Marineforeningen.

FRA ESBJERG-AFDELINGEN

Dødsfald.

Fredag den 8. Februar blev Æresmedlem, Dannebrogsmænd og Veteran *Bendt Brodersen* begravet paa Nordby Kirkegaard paa Fanø under stor Deltagelse.

Marineforeningens Esbjerg-Afdeling var repræsenteret ved Flaget og Bestyrelsen samt en Del af vore Fanø-Kammerater. Efter Jordpaakastelsen talte Formanden og takkede vor gamle Kammerat, og Flaget sænkedes over Graven.

Sjælland

KAAS & SØRENSEN (Indehaver G. E. Olsen),
HELSINGØR
KUL - COKES - BRÆNDE

En Gros & en detail.

Telefoner: 39 — 1139 — 575

Niels Wulffs Enkes Eftf. | Jul. Th. Petersen

Kalundborg, Tlf. 345.

Skibsproviant og Stores

Leverandør til Marinen.

Mønsterbageriet.

Torvet 30 — KØGE — Telf. 294.

Leverandør til Marinen.

Fyn

R. MØLLERS Skibsværft.

Telefon 246 — FAABORG — Telefon privat 415.

Patent Ophalingsbeding, 450 Tons.

Gotfred Petersen, L. P. Jørgensen,
Strandvej — Nyborg — Tlf. 134
Skibsproviantering.

Kolonial- og Delikatess.

Leverandør til Marinen.

Kolonial- & Skibshandel.

Kun 1ste Kl.s Varer leveres.

Strandgade. Lev. til Marinen. Tlf. 104.

Faaborg Herregaardsmejeri

Telefon 322

Leverandør til Marinen

Gartner Chr. Flentje

Faaborg. Tlf. 196

Vestfyens Kulimport,

— ASSENS —

Kul, Kokes, Briketter, Brænde.

Telefon: Assens 250

Leverandør til den kgl. danske Marine.

Jylland

Andreas Skaarup, Aarhus.

Kolonial- og Delikatessforretning.

Telefon 865, 866. Skolegade 29.

Leverandør til Marinen.

P. SAXBERG

Havnen. Skagen.

Skibsproviantering

Leverandør til Marinen.

Horsens

Horsens

ægte Maltøl

**UDMÆRKET STYRKENDE
UNDER SYGDOM OG
REKONVALESCENS.**

Anbefales af Læger.

Aarhus

Papirposer.

S. Møller Christensens

Posefabrik.

Aarhus.

Telefon 1432.

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

(The East Asiatic Company, Limited)

KØBENHAVN — Filialer: BANGKOK og SINGAPORE

Egne Agenturer: Soerabaya, Shanghai, Hankow, Tsingtau, Tientsin, Dalny, Harbin, Vladivostock, Seattle, San Francisco, Valparaiso, Durban og Johannesburg.
Regelmæssig Rute paa Siam, Kina, Japan, Sydafrika, Australien, Java, Vestindien, Meksiko og Vestkysten af Nord- og Sydamerika.
Import til Europa af østasiatiske og andre oversøiske Produkter, Teak og andre Træsorter.
Eksport til overseiske Pladser af europæiske Produkter. — **Skov- og Savmølle**drift i Siam.

Alle nærmere Oplysninger erholdes ved Henvendelse paa Kompagniets Hovedkontor, Holbergsgade 2, København K.

Telefon: Helsingør 531
— — 59

C. Wiibroes Bryggeri, Helsingør

Grundlagt 1840

Depot i København:

Marstalsgade 6, Ø. — Telf. C. 411

anbefaler sine fortrinlige Ølsorter: LAGERØL — EXPORTØL — PILSNERØL — MINERALVANDE

Trifoliums Mælkeforsyning

Leverer altid prima velsma-
gende Mælk fra store

Mønstergaarde

som staar under Tilsyn af
Selskabets egne Dyrlæger.

Telefoner:
C. 9204, 9205 & 9232.

Forlang hos Deres
Købmand

Den fineste Spiseolie
ATKA OLIE

Asiatisk The Compagni^{A/S}

Leverandør til Marinen.

Vilh. Hansen

Kolonialforretning

Strandgade 5 -:- Strandgade 5

P. Frederiksen

Mekaniker

Drejøgade 4.

Vilh. Foss' Eftfl. VINHANDEL
Gl. Mønt 2 - Kbhvn. - Tlf. 840 - 11841.

Leverandør til Hs. Maj. Kongens Hof, Marinen, Københavns Raadhus, Københavns
Kommunes samtlige Hospitaler samt andre offentlige og private Institutioner.

Mejeriet „BRODAL“

anbefaler sig med Mælk, Fløde og Smør.
en gros. en detail.

Nrdr. Frihavns-
gade 24.

Grenaagade 9

Telf. Øbro 355 x.

A|S VESTA

Specialfabrik for elektriske Varmeapparater

Komplette elektriske Kabysudstyr.

Elektrisk Opvarmning af Jernbane- og Sporvejs-Vogener, Skibskabiner, Ejendomme etc.
Gl. Kongevej 15 KØBENHAVN V. Centr. 9648, 14854

Chr. H. Dyhre

Marinens Uhrmager
(etableret 1875)

Frederiksborggade 48.
Tlf. Byen 5333 y.

Otto Suenson & Co.

Dr. Tværgade 7, Telefon Centr. 482.
Vin og Cigarer.

Leverandør til Søofficersforeningen og
Officersforeningen.

ANTH. FRANDSEN

DEKORATØR

VESTERBROGADE 63

P. E. Ehrhardt
Stuvestræde 7
Tlf. 1793
Trukne Rør U. T.
Randfittings samt
alle tekniske
Maskinartikler.

M. Olsens Bogbinderi

Vesterbrogade 41 B.

København V.

Telf. Vester 8231.

Gosværksvej 9

København V.

Telf. C. 1138.

VÆRKTØJ - MØBEL- & BYG-
NINGS-BESLAG EN GROS

A. Jørgensen

Cigarhandler

Frederikssundsvej 50

V. Schmidt. Messing
Blæseinstrumenter.
Holmsgade 29. Telefon 2925 y.

Jylland.

P. Schou & Co.

Skibshandlere.

Frederikshavn. - Tlf. 12, Statstlf. 17.

Leverandør til Marinen

SOPHUS E. JOHNSEN & Co.

SKIBSHANDEL, DRAGENBERGHUS
Telegramadresse: Sejus. Tlf. 2859, Riis Skov 157
Medlem af Marineforeningen.

Alt, som kan udføres fra Frilager.
HAVNEGADE 32, AARHUS

København

Alle Mejeriprodukter.

1ste Klasses Varer

E. Thörn — Borgergade 144.

Telefon Palæ 695.

JØRGEN WANGE

BOGFØRING OG REVISION

GRUNDTVIGSVEJ 9

A. CHR. BRORSEN - H. OVERGAARD

Maskininspektører

Amaliegade 37. - København K. - Tlf. 4503 & 7303. - Telegram-Adr.: „Survey“

TELEFONER:
Centr. 72 (10 Ledn.)
Statstelefon 13
Telegram-Adr.
HANSEN

KØBENHAVN

Amaliegade 35

C. K. HANSEN

DAMPSKIBSREDERI

Dampskibs-Ekspedition, Klarering, Havari-Agentur.
Befragtning. Køb og Salg af Damp- og Sejlskibe.
Korresponderende Reder for Dampskibsselskabet „Dannebrog“

Bunkerkul-Afd. Telegram-Adresse. Bunkerdepot

KØBENHAVNS-BUNKERKUL-DEPOT

Prima Kvaliteter. Ingen Udgifter. Hurtig Ekspedition.

S. LUND

ASSURANCEFORRETNING.

GL. KONGEVEJ 120.